

Gorenjski Glas

TOREK, 16. MAJA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 39, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Zdravstveni dom brez koncesionarja

V zdravstvu je veliko govora o odhodih zdravnikov iz zdravstvenih domov k zasebnikom. Da zdravstveni dom ne bi imel koncesionarjev, je prej izjema kot pravilo. Takšen primer je Zdravstveni dom Medvode.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Občinski svet Občine Medvode še nikoli ni sprejel Odloka o podelitvi koncesij za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti, čeprav je interes za to bil.

Več je pojasnil župan Medvod Nejc Smole: »Edina vprašanja, vezana na koncesijo in primarno zdravstveno oskrbo v Medvodah, so doslej prihajala samo s področja zobozdravstva, kjer pa smo se na drugi strani srečevali s tem, da zobozdravniki niti niso imeli izpolnjene glavarine. Zato smo vedno stali na stališču,

da se o koncesijah lahko pogovarjamo, ko bodo obstajali pogoji za to, torej če javni zdravstveni zavod ne bi mogel zagotavljati opravljanja zobozdravstvene dejavnosti v obsegu, kot je določeno z javno mrežo, oziroma če javni zdravstveni zavod ne bi mogel zagotoviti potrebne dostopnosti do zobozdravstvenih storitev. Do sedaj tega ni bilo in naše stališče do koncesij je ostajalo nespremenjeno. Je podobno, kot ga je imelo občinsko vodstvo že pred mojim prihodom. Že nekaj časa nismo prejeli nobene uradne vloge za podelitev koncesije.«

Poudarja, da ne gre za to, da bi občina vodila vojno proti koncesijam, ker so te prav tako del javnega zdravstva. »Menim, da so koncesije dobrodošla dopolnitev na tistih programih in v okoljih, kjer javno zdravstvo tega ne more pokriti. Kjer ne gre drugače, naj se javna mreža dopolnjuje s koncesijami, kjer pa potrebe ni, delujočega javnega sistema ni smiselno spreminjati. Pred vrati je gradnja prizidka k zdravstvenemu domu, ki bo stal več kot štiri milijone evrov, torej je že prav, da stojimo za tem,« je povedal.

▶ 3. stran

V Zdravstvenem domu Medvode, kjer je devetdeset zaposlenih, nimajo prav nobenega koncesionarja. / Foto: Peter Košenina

Počastili dan medicinskih sester

Krovna organizacija medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov je podelila najvišja stanovska priznanja. Med nagrajenci je tudi Jeseničanka Marta Smodiš s Fakultete za zdravstvo Angele Boškin.

MARJANA AHAČIČ

Kranj – Mednarodni dan medicinskih sester, 12. maj, smo v petek, letos pod geslom Naše medicinske sestre, naša prihodnost, s katerim združenja medicinskih sester po svetu opozarjajo na svetovno pomanjkanje medicinskih sester, zaznamovali tudi pri nas. Stanovska organizacija, Zbornica zdravstvene in babiške nege – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, je konec tedna na Brdu pripravila kongres.

▶ 2. stran

Predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Monika Ažman in nagrajenska Marta Smodiš / Foto: Gorazd Kavčič

V središču Kranja bodo posekali več dreves

SIMON ŠUBIC

Kranj – V središču Kranja bodo v prihodnjih tednih posekali več dreves, ki so se posušila zaradi lanskoletne izjemne suše in vročine oziroma so jih napadli lubadarji, so sporočili z Mestne občine Kranj (MOK). Odstranjenega drevesa bodo predvidoma novembra nadomestili z novimi zasaditvami, zagotavljajo. Lanskoletna izjemna suša z visokimi temperaturami je pustila posledice tudi na drevesih, so pojasnili na MOK. Nekatera so se posušila, druga so zaradi oslabilosti napadli

podlubniki. Gre sicer za stara drevesa, ki so bila že v terminalni fazi razvoja in katerih vitalnost je bila že pred sušo razmeroma slaba, so poudarili. Kot so napovedali, bodo tako v prihodnjih tednih zaradi varnosti odstranili štiri drevesa na Slovenskem trgu, devet v Prešernovem gaju, dvanajst na Korški cesti, tri na Valjavčevi ulici, dve v Šorlijevem naselju in štiri na Cesti Rudija Šeliga. Pred posekom bodo vsa drevesa označili, v primeru vprašanj in za dodatne informacije pa lahko občanke in občani pišejo na podpora@flora.si.

Priloga Muzeji 9., 10. in 11. stran

AKTUALNO

Novosti v zdravstvenih domovih

Med večjimi letošnjimi naložbami bosta gradnja satelitskega urgentnega centra v Kranju in gradnja prizidka v Trzinu. Trije zdravstveni domovi bodo dobili tudi nova reševalna vozila.

2

GORENJSKA

Uredili vstopno točko v Završnico

V dolini Završnice si še naprej prizadevajo za trajnostno in okolju prijazno obiskovanje. Uredili so vstopno točko v dolino, v tem tednu se znova odpira tudi okrepitevalnica Zavrh.

4

GORENJSKA

Sramota v Savskem drevoredu

»To, kar se je zgodilo v Savskem drevoredu, je masaker nad naravo. Vse skupaj je videti, kot da smo na vojnem območju, kot bi padla bomba,« nas je opozoril bralec iz Kranja.

6

KMETIJSTVO

Volkovi napadajo drobnico

Volk je v noči s sobote na nedeljo le nekaj sto metrov proč od Blejskega jezera v ograjenem pašniku pokončal šest ovc. V Zgornjih Gorjah so se včeraj na protestu zbrali domačini in kmetje.

15

VREME

Danes bo oblačno in deževno. Jutri bo oblačno, občasno bo še deževalo. V četrtek bo večinoma suho vreme.

11/17 °C

jutri: oblačno s padavinami

9 770352 666018

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Jelkini zapiski s predavanja

Všeč mi je vaš Kotiček za naročnike, posebno všeč mi je bil prispevek o Francijevi mački iz Zasi-pa. Vse pohvale veterinarjem, ki se pri nas zelo zavzamejo za živali. Jaz imam pa drugo zgodbo. V času Markovega

semnja sem bila v prepolni Čopovi hiši v Žirovnici, kjer sem se udeležila predavanja gospe Hrovat o urejenosti vrta, uporabi in gojenju rastlin. Predavanje je pripravilo Društvo podeželskih žensk pod Golico in Stolom. Ob vstopu smo prejeli vrhunsko slovensko revijo Cvetje za poletje, ki se lahko kosa s tujimi revijami in je za nas zelo uporabna. V njej so nasveti za rože in zelenjavo, kako pridelati več, moda za letošnje poletje o polepšanju naših domov in tudi recepti za kuho in peko. Revija je zares zelo uporabna, pravzaprav je kar za trajno uporabo. Ker moram pisati kar na roke, bom na kratko strnila, kar sem slišala na predavanju. Spoznali smo nova sredstva za gnojenje in varstvo rastlin, za zasaditve ob hiši in na vrtu, posebej v visokih gredah, izbor rastlin za grobove, kombinacije rastlin s poudarkom na starih sortah, ki prihajajo spet v modo. Zanimiv je bil prikaz, kako med zelenjavo posaditi rože in obratno, tudi za živali – kokoši se najde prostor. Blitva je okrasna in zelo uporabna. Iz sivke se naredi dober sirup z limono in pomarančo. Paradižnik lahko posadimo v zaboj na terasi med mizami, sorto s podolgovatimi plodovi brez pečk ali andski paradižnik. Gredice proti plevelu lahko zaščitimo s slamo ali s sekanci, kar je boljše kot pa z lubjem. Jajčevci niso samo vijolični, ampak tudi beli s progami. Trendi so, da se zelenjava vedno več sadi v lonce, tudi sladek krompir je boljše saditi v lonce. Več bi bilo treba saditi ohrovta, ki prezimi in je zelo kakovostna zelenjava, Nemci ga obožujejo. In še in še smo slišali uporabnega. Znanje naših vrtnarjev je neprecenljivo. Poučen prispevek nam je poslala naša naročnica **Jelka Koselj iz Vrbe**.

Roštiljada 2023

V soboto, 27. maja, bo po dobrotah z žara že od 17. ure naprej dišalo v Stanežičah pri Ljubljani, kjer bo, kot obljublja organizatorji, potekala največja zabava na prostem. Druženje do poznih večernih ur s številnimi nastopajočimi bo primerno za obiskovalce vseh starosti, predvsem pa za ljubitelje dobre volje in plesnih ritmov. Popoldan bodo na svoj račun prišli tudi otroci, ko se bo zvečerilo, pa bodo na oder stopila največja imena slovenske in hrvaške glasbe, kot so: Petkova pumpa, Aktualova galama, skupina Kingston, Ivan Zak, skupina Skater, Jelena Rozga in Fehtarji. En naročnik Gorenjskega glasa se bo Roštiljade v paru lahko

udeležil brezplačno. Za sodelovanje v nagradnem žrebanju odgovorite na nagradno vprašanje: Kakšno zvrst glasbe igra skupina Kingston? Odgovore s svojimi podatki pošljite na kotichek@g-glas.si najkasneje do četrтка, 18. maja 2023.

Nagrajenca

V nagradni igri, ki je bila objavljena 3. maja 2023, prejme pico po izbiri v Gostilnici in piceriji Pod Jenkovo lipo v Cerkljah **Jožef Vunšek iz Radomelj**. Dve vstopnici za koncert Ine Shai v klubu Bluenot v Domžalah prejme **Boštjan Frelih** z Brezj. Nagrajencema čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **VINKO PRISTOV** iz Lesc.

Počastili dan medicinskih sester

1. stran

Na kongresu z naslovom Medicinske sestre in babice skupaj za zdravje ljudi so med drugim želeli poudariti, da so prav zaposleni v zdravstveni in babiški negi bistveni za zdravje in blaginjo vsakega naroda.

Priznani domači in tuji strokovnjaki so spregovorili o voditeljstvu v zdravstveni in babiški negi ter o zaščiti delovne sile v zdravstvenem in socialnem varstvu, osvetlili pomen inovacij v zdravstveni in babiški negi za doseganje kakovosti in odličnosti ter predstavili, kako z napredno zdravstveno in babiško nego premikati meje delovanja ter z izobraževanjem, raziskovanjem in regulacijo razvijati stroko.

Zlati znak Marti Smodiš

Zbornica – Zveza pa je ob tej priložnosti na slavnostni akademiji podelila zlate znake, najvišja priznanja za pomembne prispevke in dosežke na področju zdravstvene in babiške nege, ter priznanje Angele Boškin za življenjsko delo. Zlati znak je prejela tudi Marta Smodiš, mag. zdr. nege in specialistka menedžmenta ter višja predavateljica, ki na področju zdravstvene nege dela že več kot štirideset let.

Marta Smodiš je poklicno pot začela v Splošni bolnišnici Jesenice, zadnjih deset let pa svoje bogato znanje in izkušnje prenaša na študente zdravstvene nege na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin. / Foto: Gorazd Kavčič

Poklicno pot je začela v Splošni bolnišnici Jesenice, zadnjih deset let pa svoje bogato znanje in izkušnje prenaša na študente zdravstvene nege na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin, kjer je bila najprej koordinatorica kliničnega usposabljanja, zdaj pa je predstojnica Kate-dre za zdravstveno nego.

»Zavezana je raziskovanju in izobraževanju mlajših kolegic in študentov. Njeno posebno področje je bila dolgo let edukacija bolnikov s sladkorno boleznijo,

s tem pa tudi skrb za zdrav življenjski slog v skupnosti, med sodelavci in v regijskem društvu,« so med drugimi zapisali v obrazložitve.

Najbolj zaupanja vredni poklici

Vloga medicinskih sester v zdravstvenem varstvu in družbi nasploh je neprecenljiva, česar se pacienti zavedajo ter jim izkazujejo hvaležnost in spoštovanje, pravijo na Zbornici – Zvezi in poudarjajo, da se tudi v raziskavah, ki merijo stopnjo

zaupanja v poklice, medicinske sestre se že vrsto let uvrščajo v sam vrh najbolj zaupanja vrednih poklicev pri nas. »Čas je, da se naše vloge zavejo tudi politika in politični odločevalci,« je poudarila Monika Ažman, predsednica Zbornice – Zveze. »Medicinske sestre so ključ do bolj zdravih skupnosti, do uspešnega gospodarstva in močne države. Če ne bomo imeli zdravih ljudi, ki bodo lahko delali in ustvarjali, država ne bo napredovala in se razvijala.«

Novosti v zdravstvenih domovih

Med večjimi letošnjimi naložbami bosta gradnja satelitskega urgentnega centra v Kranju in gradnja prizidka v Trziču. Trije zdravstveni domovi bodo dobili tudi nova reševalna vozila.

URŠKA PETERNEL

Kranj – V gorenjskih zdravstvenih domovih se letos obetajo številne pridobitve in posodobitve.

Kot je povedal direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske Matjaž Žura, v Zdravstvenem domu (ZD) Kranj načrtujejo širitev dejavnosti zobozdravstva za otroke in mladino, širitev referenčnih ambulant in vzpostavitev Centra za duševno zdravje odraslih.

V ZD Radovljica je v načrtu nadgradnja Zdravstvenovzgojnega centra v Center za krepitev zdravja.

Širili bodo tudi program družinske medicine. »Posledično so v letu 2023 predvidene nove zaposlitve, nadaljevali bomo postopke iskanja novih zdravnikov, specialistov različnih specializacij. Glede na dejanske potrebe in pomanjkanje bi zaposlili zdravnika

Matjaž Žura, direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske

/ Foto: Tina Dokl

specialista radiologije, družinske medicine, pediatrije, oftalmologije, psihiatrije, diabetologije, zobnih bolezni in endodontije ter ortodontije,« je napovedal.

Kar se tiče investicij, je omenil nakup prostorov in gradnjo satelitskega urgentnega centra v ZD Kranj, gradnjo prizidka in energetske sanacije južnega

trakta ZD Trzič, nadaljevanje gradnje prizidkov ZD Bled in ZD Bohinj, gradnjo prostorov razvojne ambulante v Radovljici, adaptacijo stavbe Titova 78a v ZD Jesenice. Poleg tega naj bi

»Posebno pozornost bomo posvečali izvajanju programov, kjer je čakalna doba nad dopustno,« je poudaril Matjaž Žura.

zdravstveni domovi Jesenice, Bled in Kranj dobili nova reševalna vozila.

Osnovno zdravstvo Gorenjske v letošnjem letu načrtuje za 71,6 milijona evrov oz. osem odstotkov več prihodkov in 71 milijonov evrov oz. 12 odstotkov več odhodkov kot v letu 2022 in pozitiven poslovni izid. Poslovni načrt je prejšnji teden potrdil tudi svet zavoda.

Nenasilju se v šolah posvečajo vse leto

V osnovnih in srednjih šolah so na pobudo ministrstva za vzgojo in izobraževanje minuli petek izvedli dan kulture nenasilja in strpnosti, v okviru katerega so pripravili različne pogovore in druge aktivnosti na to temo.

MATEJA RANT

Kranj – Izvedbo dneva kulture nenasilja in strpnosti so na ministrstvu predlagali z namenom krepiteve večšin kulturne medsebojne komunikacije in čustvene odpornosti ter ustreznega odzivanja ob soočanju z nasilnimi dejanji. K temu so jih spodbudila nedavni tragični dogodki v Srbiji, zato si na ministrstvu želijo, da v slovenskih v šolah postanejo še pozornejši na vse oblike pojavov, ki bi pri učencih ali dijakih utegnili nakazovati težave, ki bi jih sčasoma lahko občutili kot nepremostljive in bi jih morebiti lahko pahnilo tudi v usodna dejanja. V šolah, sta nam zatrtili tudi tokratni sogovornici, nenasilju in strpni komunikaciji sicer veliko pozornosti namenijo skozi vse šolsko leto.

Vsebine prilagodili starosti otrok

Na Osnovni šoli Toneta Čufarja Jesenice so v petek pripravili dan dejavnosti, v okviru katerega so se posebej posvetili pogovorom o nenasilni komunikaciji in strpnosti. »Na dogodke v Srbiji smo se sicer odzvali še pred okrožnico ministrstva, v kar se je vključila tudi šolska psihologinja. Z otroki smo se pogovorili, za kakšen dogodek je šlo, in poskušali nanj pogledati z vidika celotne družbe, staršev, otrok ...«

O nasilju v šolah so pred časom razmišljali tudi v okviru novinarskega krožka na Osnovni šoli Ivana Tavčarja Gorenja vas in tako je nastala tudi ta ilustracija učenke sedmega razreda Kaje Oblak. / Foto: arhiv šole

je pojasnila pomočnica ravnateljice Mateja Cuznar Zadnik. V petek so prvi dve uri pouka namenili temam, ki jih je ministrstvo predlagalo v okrožnici. Vsebine so po besedah Mateje Cuznar Zadnik prilagodili starosti otrok. V nižjih razredih je bil tako poudarek predvsem na zagotavljanju občutka varnosti v šoli, v višjih razredih pa so obenem pri mladih poskušali krepiti tudi zavedanje o njihovi odgovornosti, ko so priča nasilnim dejanjem. »O tem se tudi sicer veliko pogovarjamo vse šolsko leto, tudi v sodelovanju z

zunanji izvajalci. Že vrsto let namreč v šoli velik poudarek namenjamo nenasilni komunikaciji.«

Poudarek na spletnem nasilju

Ravnateljica strokovne gimnazije Šolskega centra Kranj Lidija Goljat Prelogar je prav tako poudarila, da tematiki nenasilja pozornost posvečajo čez vse šolsko leto, v petek so se temu dodatno posvetili na razrednih urah, določene aktivnosti so izvedli še včeraj. »Ob ponedeljkih imamo namreč delavnice na to temo, ker je v

preteklosti prišlo do težav, zato delamo predvsem na preventivi. Pri tem sodelujemo tudi s policijo.« Poudarek je na spletnem nasilju, ki po besedah Lidije Goljat Prelogar včasih lahko privede tudi do fizičnega nasilja, saj je na spletu marsikdo bolj »pogumen« kot sicer. S tovrstnim nasilnim vedenjem se je kot ravnateljica letos soočila prvič, je priznala, a so zadevo tudi v korektnem sodelovanju s starši uspešno rešili. »Pri nas je sicer precej umirjeno okolje in ni kakšnih večjih incidentov,« je še poudarila.

Zdravstveni dom brez koncesionarja

1. stran

S politiko občine na tem področju se strinja tudi primarij mag. Rajko Vajd, dr. med., spec., direktor Zdravstvenega doma Medvode. »Da zdravstveni dom nima koncesionarja, je zagotovo prej izjema kot pravilo. Za občine, kot so Medvode, je javno zdravstvo zelo pomembno in zdi se mi, da je v današnjih časih to, da nimamo koncesionarja, velika prednost. Ni prelaganja odgovornosti med izvajalci. Na enem mestu imamo pokrite vse službe. To bomo nadaljevali. Zagotavljanje kakovosti, predvsem kadrovskih resursov, je lahko

Mag. Rajko Vajd, dr. med., spec., direktor Zdravstvenega doma Medvode / Foto: Tina Dokl

toliko boljše. To, kar se je v zadnjih petih letih naredilo na tem področju, je zelo dobro. Pritiskov za koncesije ni.

Potreb ni,« pravi in dodaja, da je Zdravstveni dom Medvode zaželen delodajalec, tako da kadrovskih težav, s katerimi se srečujejo številni zdravstveni domovi, nimajo. »Imamo devet progra-

ambulanto, fizioterapijo, laboratorij, patronažno službo, zdravstvenovzgojni center, ki se bo preimenoval v center za krepitev zdravja. Trenutno imamo devetdeset zaposlenih. Veselimo se

»Zdi se mi, da je v današnjih časih to, da nimamo koncesionarja, velika prednost.«

mov za ambulante družinske medicine, deseta bo že prihodnje leto, ambulanto v domu starejših v Medvodah, dva in pol programa otroške ambulante, šest zobnih ambulant, 0,3 programa ultrazvočne ambulante, alergološko, ginekološko, oftalmološko in antikoagulantno

gradnje prizidka, ki bo s povečanjem površin za skoraj polovico prinesel tudi boljšo kakovost našega dela,« je še povedal.

Občina je k projektu gradnje prizidka k zdravstvenemu domu že pristopila in upa, da bo zgrajen do konca mandata.

K

KOMENTAR
SIMON ŠUBIC

Transparentnost

V današnjem časopisu poročamo o odločitvi Višjega sodišča v Ljubljani, ki je potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča, s katero je bilo Mestni občini Kranj naloženo, da mora podjetju Trata Novo mesto plačati več kot tristo tisoč evrov odškodnine. Razlog? Občina je s podpisom pogodbe 14. decembra 2018, ko se je tedanji župan Boštjan Trilar že poslavljaj od funkcije in se je predpostavljalo, da bo do nastopa mandata novega župana Matjaža Rakovca opravljaj zgolj še »tekoče posle«, podelila koncesijo za izvajanje javne gospodarske službe urejanja in čiščenja zelenic podjetju Flora sport iz Kranja za ceno dobrih 552 tisoč evrov na leto oziroma okoli 2,7 milijona evrov v petletnem obdobju. Kot se je kasneje izvedelo, se je na razpis javilo tudi novomeško podjetje, ki ni bilo izbrano, čeprav je bilo izrazito cenejše. Njegova ponujena cena je namreč znašala okoli 243 tisoč evrov letno, torej kar 1,5 milijona evrov manj v petih letih, za kolikor so koncesijo podeljevali.

Ponudba Trate je bila zavržena, ker naj ne bi izpolnjevala referenčnih zahtev, a je v kasnejši reviziji Državna revizijska komisija ugotovila, da sta bili sporni tudi podani referenci izbranega ponujnika, zato je – tudi ob izpostavljanju velike razlike v ponujenih cenah – izrazila dvom v enakopravno in nediskriminatorno obravnavo obeh

ponudnikov ter v transparentno vodenje postopka.

S transparentnostjo postopkov so, žal, pri nas pogosto križi in težave. To se je ne nazadnje pokazalo tudi pri zadnjih dveh kranjskih primerih na področju urejanja prostora – pri umeščanju smučarske dvorane v občinski prostorski načrt na območju Besnice in drugega tira železniške proge Kranj–Ljubljana v državni prostorski načrt na območju Orehka. V obeh primerih je bilo lokalno prebivalstvo – in javnost nasploh – (pre)pozno obveščeno o načrtovanih posegih, kar je povzročilo njegov revolt. Tega je še dodatno okrepil vseobč občutek, da se postopki vodijo netransparentno, na skrivaj. Seveda poleg nestrinjanja z namerama, da drugi železniški tir začrtajo skozi Orehek in da na pobočju Jošta sploh gradijo smučarsko dvorano.

Nasprotnikom gradnje smučarske dvorane v Besnici je, kot vse kaže, uspelo, saj naj bi spremembe občinskega prostorskega načrta, ki jih bo kranjska občina v kratkem javno razgrnila, tega projekta ne vsebovale. Medtem so na Orehku še naprej v skrbeh, kakšna bo končna odločitev o poteku trase železniške proge Kranj–Ljubljana. Bolj ali manj se ve, da sta v igri le dve različici – med krajanji neprikljubljena z zaprtim vkopom skozi Orehek ali (menda trik-rat) dražja s predorom pod Ljubljansko cesto.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Uredili vstopno točko v Završnico

V dolini Završnice, ki zlasti v vročih poletnih dneh privabi trume turistov, si še naprej prizadevajo za trajnostno in okolju prijazno obiskovanje. Uredili so vstopno točko v dolino, v tem tednu se znova odpira tudi okrepčevalnica Zavrh.

MAŠA LIKOSAR

Breznica – Zavod za turizem in kulturo Žirovnica je v sklopu projekta Medgeneracijski živžav že ob koncu lanskega leta namestil novo ulično opremo ob parkirišču pri jezeru Završnica. Kot je pojasnil njihov direktor Matjaž Koman, so postavili več klopi, ptičnico, hotel za žuželke, pitnik, stojala za kolesa in knjigobežnico, kjer bodo na voljo tudi Prešernove poezije, zgodbe Frana Saleškega Finžgarja in literatura o njihovi poti kulturne dediščine. Nove so še usmerjevalne in informacijske table, ki bodo opremljene z namigi za izlet, hkrati pa bodo

na njih napisali, ki bodo spodbujali k trajnosti, spoštovanju narave, živali in rastlin. »Želeli smo oblikovati vstopno točko, kjer bodo obiskovalci dobili prve informacije o možnostih trajnostno naravnega preživljanja prostega časa v dolini Završnice,« je pojasnil Koman.

Občina Žirovnica je že lani ob parkirišču zgradila eko sanitarije, letos jih bodo še pri prostoru za piknik. V začetku aprila so sklenili gradnjo parkirišča ob pašniku nasproti obstoječega parkirišča ob jezeru v Završnici. Lani so uvedli tudi plačevanje parkirnine in odškodnino za uporabo gozdne ceste proti Valvasorjevemu domu

in Zelenici. Cena parkiranja za osebna vozila znaša 0,50 evra na uro, dnevna dovolilnica stane pet evrov. Avtomobil mora za uro parkiranja odšteti 1 evro, za ves dan pa 10 evrov. Cena parkiranja za avtobuse je 5 evrov na uro oziroma 25 evrov na dan. Parkirnilo je treba plačati med 6. in 22. uro. Odškodnino je treba plačati med 4. in 22. ur in znašala 10 evrov.

Okrepčevalnica odpira vrata

Po petih mesecih bodo v tem tednu znova odprli okrepčevalnico Zavrh nad MHE Bukovlje v Rekreativskem parku Završnica. Kot je pojasnil lastnik Anton

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica je ob parkirišču pri jezeru Završnica postavil novo ulično opremo. / Foto: Tina Dokl

Okrepčevalnico Zavrh bodo v tem tednu po petih mesecih znova odprli. / Foto: Tina Dokl

Koselj, so nedavno dobili novega najemnika, ki bo poskrbel za ponovno odprtje, v kratkem pa bo okrepčevalnico prevzel tudi novi lastnik.

Festival KašArt

Dolina Završnica je ena od lokacij priljubljenega poletnega festivala umestnosti KašArt, ki združuje zgodbe, poezijo, popularno glasbo in preživljanje časa na prostem ob odkrivanju bogate kulturne dediščine. V okviru festivala potekajo različni dogodki na štirih edinstvenih prizoriščih. Dne 1. julija ob 20.

uri bo na parkirišču pred Prešernovo rojstno hišo v Vrbi tradicionalna Prešerna noč z Aleksandrom Mežkom, ki

Cena parkiranja za osebna vozila znaša 0,50 evra na uro, dnevna dovolilnica stane pet evrov.

se mu bo letos na odru pridružila skupina Mrfy. V petek, 4. avgusta, bodo na Koncertu v Završnici gostili priznano skupino Joker Out, ki

je letos Slovenijo v Liverpoolu zastopala na izboru Pesem Evrovizije. Gosti letošnjih štirih Pravljičnih večerov pred Finžgarjevo rojstno hišo bodo Tina Gorenjak, Vlado Kreslin, Bakalina Velika, četrti gost bo znan v kratkem, vse večere pa bo z začetkom ob 19.30 odprla pravljica Irena Leskovšek. V okviru Male scene pred Čopovo rojstno hišo pa bo 18. julija ob 19.30 nastopil Boštjan Gorenc - Pižama z »neresnim predavanjem o resni literaturi«, drugi nastopajoči bo znan v kratkem.

Izmenjevalnica oblačil

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Uporabnih oblačil, ki jih ne potrebujemo več, ne zavržimo, ampak jih podarimo, izmenjajmo ali ponovno uporabimo, poudarjajo v Radovljici, kjer so jeseni zato že uspešno izpeljali izmenjevalnico oblačil. Ta četrtek bodo pripravili še izmenjevalnico pred poletno sezono, in sicer v predverju Knjižnice A. T. Linhartarja med 15. in 18. uro. Kot poudarjajo organizatorji, Komunala

Radovljica v sodelovanju s Fundacijo Vincenca Drakslerja in mladinskim centrom Kamra, na izmenjavo lahko prinesete samo čista, uporabna in lepo ohranjena oblačila, primerna za tople dni, ter hiše tekstilije. Obiskovalci lahko prinesejo in odnesejo toliko kosov, kolikor želijo, na voljo bodo tudi improvizirane preoblačilnice. Predmete, ki v času dogodka ne bodo zamenjali lastnika, bo prevzela Fundacija Vincenca Drakslerja.

Luksuzna stanovanja na Jesenicah

Zasebni investitor na Jesenicah začne graditi novo sososko Baran, v kateri bodo štirje objekti z osmimi nadstandardnimi stanovanji.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Na Jesenicah, v samem centru mesta (na območju med gimnazijo in vrtcem), bo zasebni investitor, nepremičninska družba Baran iz Tenetiš, v kratkem začel graditi novo stanovanjsko sososko Baran. V njej bodo štirje objekti s skupaj osmimi nadstandardnimi, celo luksuznimi stanovanji, namenjeni zahtevnejšim kupcem.

Kot je povedala Vesna Osterman iz ITD Nepremičnine, ki trži stanovanja, bo vsaka enota imela klet, pritličje, prvo nadstropje in mansardo. V kleti bodo parkirišča z dovozno potjo s semaforjem.

Stanovanja bodo dvo-, štiri- ter petsozna, najmanjša bodo obsegala 50 kvadratnih

V štirih dvostanovanjskih enotah bo skupaj osem nadstandardnih stanovanj. / Foto: idejna zasnova ITD Nepremičnine

metrov neto površine, največja pa skoraj 150 kvadratnih metrov neto površine. Vsako bo imelo teraso oziroma atrij ali balkon.

Objekti bodo zgrajeni po načelu pasivne

nadstandardne gradnje, imela bodo vgrajen prezračevalni sistem, ogrevana bodo s toplotno črpalko, urejeno bo talno gretje.

Cene stanovanj, ki bodo izdelana na ključ, se bodo

gibale od 329 tisoč do 449 tisoč evrov.

Kot je povedala Vesna Osterman, za stanovanja že zbirajo rezervacije, nekaj zanimanja pa je že. Po njenih besedah gre za lep projekt, takšne nadstandardne grad-

Cene stanovanj se bodo gibale od 329 tisoč do 449 tisoč evrov.

nje pa na Jesenicah doslej ni bilo. Prepričana je, da bo tudi zaradi bližine Kranjske Gore, Bleda in Avstrije projekt privabil kupce, ki si želijo nadstandardnega bivanja v tem delu Gorenjske.

Ta čas pripravljajo gradbišče, investitor ureja financiranje, stanovanja pa naj bi bila vseljiva konec prihodnjega leta.

Planinsko društvo Križe išče oskrbnika oziroma oskrbniško ekipo za oskrbovanje Koče na Kriški gori za obdobje enega leta z možnostjo podaljšanja. Pogodbo o oskrbovanju bodo sklenili s podjetjem oziroma s ponudnikom, ki ima registrirano gostinsko dejavnost in izpolnjuje preostale pogoje za oskrbnika planinske kočice. Nastop dela je 20. 6. 2023. Društvo nudi urejeno delovno okolje, stimulatívno plačilo in možnost dodatnega izobraževanja.

Več o razpisu na www.pd-križe.si.

Pisne prijave pošljite do vključno četrtek, 1. 6. 2023, na naslov: **Planinsko društvo Križe, Pod Slemenom 11, 4294 Križe.**

V družini gorniških vasi

Prizadevanja so obrodila sadove in KS Dovje - Mojstrana je uspešno kandidirala za vstop v mrežo Gorniške vasi. Uradno bo vstopni dogodek potekal avgusta v okviru Aljaževih dni.

SUZANA P. KOVAČIČ

Steinberg, Mojstrana – V petek je del ekipe, ki je vodila aktivnosti v zvezi s kandidaturjo Krajevne skupnosti (KS) Dovje - Mojstrana za vstop med Gorniške vasi (Bergsteigerdörfer), mednarodnemu upravnemu odboru Gorniških vasi v Steinerbergu v Avstriji uspešno predstavil kandidaturjo, ki je bila potrjena. »KS Dovje - Mojstrana predstavlja zaključeno geografsko enoto v okviru občine Kranjska Gora. Krajev tega področja – Dovjega, Mojstrane, Belce, Zgornje Radovne – se silovit razvoj turizma še ni dotaknil, vsaj ne do mere, kot se je to zgodilo v zahodnem delu naše občine. Odločitev prebivalcev tega območja, da ohranijo krajino tako, kot so jo stoletja negovali predniki, ter identiteto kraja gradijo na povezanosti z gorami in planinstvom, je odločilno

pripomogla k vstopu v družino gorniških vasi,« je poudarila županja Občine Kranjska Gora Henrika Zupan, vesela, da si mladi želijo turizem povezati s tradicijo tudi v okviru Gorniških vasi. »To je garancija, da bomo čudovite naravne danosti ohranili za svoje zanamce in jih delili z obiskovalci, ki v tem prepoznajo svoje vrednote.«

Potrditev vstopa je šele prvi korak ...

Nosilec projekta in mreže Gorniške vasi je v Sloveniji Planinska zveza Slovenije (PZS). Kot je pojasnil vodja projektov pri PZS Miro Eržen: »V imenu PZS čestitam krajanom KS Dovje - Mojstrana za vstop v mrežo Gorniške vasi. Obenem se zahvaljujem prejšnjemu in sedanjemu vodstvu Občine Kranjska Gora, da je podprla mojo in istočasno pobudo PZS mednarodnemu upravnemu odboru

Gorniških vasi v letu 2019 za začetek postopka kandidature. Osebnostno se zavedam, da je formalna potrditev vstopa šele prvi korak k praktičnemu uresničevanju filozofije tega projekta v smislu razvijanja trajnostnega turizma s posebnim poudarkom na

»To je garancija, da bomo čudovite naravne danosti ohranili za svoje zanamce.«

planinstvu in verjamem, da se tega zaveda tudi projektna skupina, ki dela na tem projektu. Čudovito naravno okolje; gorniška tradicija, ki so jo ustvarili Jakob Aljaž in številne planinske in alpinistične osebnosti v preteklosti, so zares odlična podlaga, da kraji v okviru KS Dovje - Mojstrana z aktivnostmi in pripadnostjo tudi vsebinsko potrdijo naziv gorniške vasi. V PZS kot nacionalnem

Del članov delovne skupine iz Mojstrane, ki so bili na predstavitvi kandidature (Henrika Zupan, Matjaž Podlipnik, Barbara Voga, Gregor Berce, Uroš Kopavnik in Jernej Legat), skupaj s koordinatorji mreže Gorniške vasi / Foto: arhiv organizatorja

koordinatorju tega mednarodnega projekta za Slovenijo bomo k temu vsekakor prispevali svoj delež.«

Manj in zato bolje

Gorniške vasi je projekt, ki ga je zasnovala Avstrijska planinska zveza s

prvimi sprejetimi vasi v letu 2008 kot model urejanja Alpske konvencije v praksi. Zaradi dobrih rezultatov in odzivov so projekt leta 2015 začeli razširjati tudi v sosednje alpske države. V Sloveniji so v ugledni mednarodni mreži

Gorniške vasi Jezersko kot prva občina pri nas, Luče in po novem tudi KS Dovje - Mojstrana. Gre za še živvečo zavest o potrebi po harmoniji med naravo in človekom, pri čemer človek spoštuje naravne meje. Moto je: manj in zato bolje.

RAZVOJNA AGENCIJA SORA D.O.O., POLJANSKA CESTA 2, ŠKOFJA LOKA

SKUPAJ SO NADGRADILI PONUDBO ŠKOFJELOŠKEGA

V okviru projekta (NAD) gradimo ponudbo Škofjeloškega so se z LAS loškega pogorja povezale vse štiri občine na Škofjeloškem. Skozi različne projektne aktivnosti so nagradile ponudbo v svojih krajih, ki je sedaj na voljo tako lokalnim prebivalcem kot tudi obiskovalcem.

Ureditev obvodnega prostora z ribnikom in telovadnico v naravi

Občina Gorenja vas - Poljane je uredila novo rekreacijsko središče Log, ki leži v neposredni bližini središča Gorenje vasi. V njem je manjši ribnik, ki bo služil za izobraževanje o avtohtonih živalskih in rastlinskih vrstah, obenj je umeščen tudi trim otok s telovadnimi postajami. Načrtovan je tudi zeleni zasajen hrib, za katerim bo umeščen manjši prostor za piknike s klopmi in mizami. Do središča se dostopa po urejeni pešpoti iz javne poti ob Poljanski Sori, ribnik pa je dostopen po manjših pomolih. V okolici bo je nameščena urbana oprema (klopi, stojala za kolesa), igrala za

Rekreacijsko središče Log – gradbena dela / Foto: Občina Gorenja vas - Poljane

različne starostne skupine otrok, urejena površina za skupinske igre, razlagalne table ter telovadna orodja za telovadnico na prostem.

Celotno območje bo poleg rekreacijske funkcije in spodbujanja aktivnega preživljanja prostega časa v naravi imelo tudi izobraževalno funkcijo, saj bo v njem mogoče organizirati naravoslovne dneve tako za šolske kot vrčevske otroke.

Spodbujanje trajnostne mobilnosti

Občina Škofja Loka je v okviru projekta nadgradila že vzpostavljeno mrežo sistema izposoje koles eKOLOka. Sistem je namenjen občanom in obiskovalcem, da se lažje in trajnostno premikajo po mestu in okolici. V okviru projekta sta bili postavljene postaji na parkirišču Štemarje in v Puštalu. Skupaj je tako sistem pridobil deset novih koles, med katerimi so tudi električna.

Za uporabo se mora uporabnik registrirati v sistem, pridobiti uporabniško ime in geslo. Registracija se lahko opravi v spletni aplikaciji mobiln.si ali v turistično-informativnem centru v Škofji Loki. Sistem eKOLOka je del širšega sistema Gorenjska.bike, zato si lahko uporabnik z istim uporabniškim računom kolo izposodi tudi v drugih občinah na Gorenjskem.

Postaja Štemarje / Foto: arhiv LAS

Prvi korak k urejeni tržnici v Železnikih

Občina Železniki je sprejela načrt, da bo na mestu nekdanje neurejene površine v naselju Železniki ob pošti postavila tržnico.

Objekt na tržnici v Železnikih / Foto: Občina Železniki

co. V okviru projekta je bila sofinancirana investicija v zaprt prostor za shranjevanje opreme z nadstreškom in prostorom za odpadke. Izvedla se je tako priprava terena kot postavitve enostavnega objekta, ki bo ponudnikom na tržnici izboljšal pogoje za delo. Aktivnost je bila prvi korak k celotnosti ureditvi tržnega prostora, ki ga pred tem v občini ni bilo.

Dodatna ponudba na kopališču Pustotnik

Občina Žiri načrtno že nekaj let razvija športno-rekreacijski center Pustotnik. V sklopu projekta so sofinancirali ureditev postajališča za avtodome. Izvedli so drenažo in postavili oskrbovalne enote za avtodome. V času gradbenih del so izdelali tudi krajinski načrt sonaravne zasaditve, ki jo bodo do zaključka operacije tudi izvedli.

Zaključek projekta

Če želite vsebino projekta in njegove rezultate podrobneje spoznati, vabljeni na zaključni dogodek, ki bo potekal 23. maja 2023 ob 11. uri v Gorenji vasi. Partnerji v projektu bodo predstavili svoje rezultate, skupaj pa si bomo ogledali tudi novo rekreacijsko središče Log. Več o projektu in zaključnem dogodku lahko preberete na spletni strani www.las-pogoje.si.

V SPOMIN

Janko Krmelj

1926–2023

Poslovil se je še zadnji iz slovite povojne generacije tržiških alpskih smučarjev – Janko Krmelj. Kot mnogi vrstniki je začel na doma izdelanih smučeh iz dog smučati po zasneženih klančinah v okolici rodnega Tržiča. Zrasel je v odličnega tekmovalca in na svojem prvem velikem tekmovanju, jugoslovanskem državnem prvenstvu leta 1946, v smuku in kombinaciji zasedel četrto mesto. Z uspehi na državni ravni se je postavil ob bok prekaljenim Tržičanom Štefetu, Muleju, bratoma Lukanc, Dornigu in bratoma Križaj. Na mednarodnih tekmovanjih se je zlasti uveljavil z zmagama v smuku na Šar planini in v veleslalomu na Nevejskem sedlu leta 1956.

Že kot tekmovalca je Janko poprijel tudi za trenersko delo v domačem smučarskem klubu. Veljal je za perfekcionista in strogega trenerja mladim smučarjem. Nepogrešljiv je bil pri pripravi pomembnejših državnih in evropskih tekmovanj ter tekmovanj FIS na Zelenici. Kot gorski reševalec in smučar je dobro poznal plazovno muhavost in snežne nevarnosti tržiškega smučišča, ki se jim je preudarno znal pravočasno in varno izogibati.

Kot mnoge tržiške smučarje so tudi njega privabile gore in prijatelji v alpinističnih vrstah. Dobrega alpinista je pot privedla med gorske reševalce. V vrste GRS je prišel leta 1958 in je bil do nedavnega življenjskega slovesa najstarejši član GRS Tržič. Še v svojih že poznejših letih, prav do konca obratovanja zeleniške žičnice, je predano opravljal vlogo reševalca na smučišču. Veljal je za zelo izkušenega smučarskega reševalca. Kako tekoče, varno in zanesljivo je znal voditi reševalni čoln čez nemalokrat grbinaste strmine zeleniških snežnih plazov.

Ob smučanju in gorah je bila Jankova tretja velika ljubezen fotografija. Prav smučanje ga je naključno pripeljalo v fotografski svet. Svoj prvi fotografski aparat je dobil kot nagrado za smučarsko zmago na Nevejskem sedlu. Od tedaj je bil fotoaparati njegov nepogrešljivi spremljevalec ob smučarskih progah, v gorah, na vajah in reševanjih GRS. Prekaljenemu smučarju in reševalcu gre zasluga za obsežen, zanimiv ter strokovno in umetniško bogat fotografski arhiv tržiške in slovenske GRS šestdesetih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Kar 18 let je Janko Krmelj vodil tržiški Foto klub. Za mnoge fotografije je prejel visoka domača in mednarodna priznanja.

Za predano delo in bogat prispevek k tržiskemu športu, zlasti alpskemu smučanju, je Športna zveza Tržič Janku Krmelju leta 2006 podelila priznanje za življenjsko delo. V svojem Tržiču je zapustil globoko sled in vzgled ter spodbudo za zanesenjaško predanost najpristnejšim športnim vrednotam.

Janez Kavcar

Sramota v Savskem drevoredu v Kranju

»To, kar se je zgodilo v Savskem drevoredu, je masaker nad naravo. Vse skupaj je videti, kot da smo na vojnem območju, kot bi padla bomba,« nas je opozoril bralec.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Toliko se piše in hvali lepote Kranja, tristo metrov iz centra mesta pa smetišče!« je Kranjčan Janez Ažman opozoril na problematiko Savskega drevoreda oziroma sprehajalne poti od Kranja (začetek pri Savskem otoku pod kranjsko obvoznico) do Struževega. Slovenski državni gozdovi so namreč februarja v drevoredu odstranili drevesa, ki so bila oslabela zaradi insektov, jesenovega ožiga in snegoloma, za sabo pa pustili razdejanje, nad katerim se vse odtlej zgražajo številni sprehajalci, poudarja Ažman.

»To, kar se je zgodilo v drevoredu, je masaker nad naravo. Ljudje so zgroženi, ne morejo verjeti. Vse skupaj je videti, kot da smo na vojnem območju, kot bi padla bomba. Razumljivo, da je bilo treba stara, podrti in nevarna drevesa podreti in odpeljati. Toda ne na tak način, to je nesprejemljivo in nerazumljivo. Uničena cesta, uničene klopce, uničeno drevje in grmovje, ogromni kupi vej in lesa, izruvani štori, ostanki tudi večjih podrtih dreves. Za povrhu vsega je ogromno kamenja, vej in lesa porinjenih direktno v strugo reke Save! Hlodovina, ki se bo lahko prodala, je bila odpeljana. Vse ostalo, kar ni nič vredno, je

Po februarjem poseku obolelih dreves so ob pešpoti do Struževega ostali številni kupi vej.

/ Foto: Tina Dokl

bilo porinjeno pod cesto in v reko Savo!« je Ažman opisal trenutno stanje pešpoti oziroma Savskega drevoreda, o katerem na primer na spletni strani Zavoda za turi-

tudi skoke na skakalnicah v pobočjih Šmarjete gore.«

Na problematiko je Ažman med drugim opozoril tudi Mestno občino Kranj in Krajevno skupnost Center,

uredila občestni svet (polomljene veje) in očistila mulde. Na območje Savskega drevoreda bo v času čistilne akcije poslana ekipa, ki bo pobrala odvržene komunalne odpadke.«

Pritožil se je tudi na inšpekcijo za naravne vire in rudarstvo, zato si je stanje na terenu, predvsem glede odvrženega materiala v reko Savo, ogledal tudi inšpektor za naravo in vode, ki pa na Ažmanovo začudenje ni ugotovil kršitev zakona o vodah, zato inšpekcijskega postopka ni uvedel. »Želim si le, da drevored čim prej znova uredijo v lepo sprehajalno pot v centru mesta Kranja. Vsaj približno tako, kot je že bilo,« je še dejal Ažman.

»Uničena cesta, uničene klopce, uničeno drevje in grmovje, ogromni kupi vej in lesa, izruvani štori, ostanki tudi večjih podrtih dreves.«

zem in kulturo Kranj ironično piše, da ponuja prijetno ohladitev v vročih poletnih mesecih in miren kotiček, stran od kranjskega mestnega vrveža. In še: »Peščena pešpot je lepo urejena – za oddih je pripravljenih kar nekaj klopi, na katerih lahko posedite in uživajte ob reki, pogosto pa lahko opazujete

saj je razdejan ravno tisti del poti, ki leži na njenem območju, medtem ko je struževski del poti lepo urejen. Ažman odgovora od krajevene skupnosti ni prejel, se pa je odzvala občina. Kot so zapisali v odgovoru, gre za državni gozd, ki je zaščiten in vanj ni moč protipravno posegati. »Bo pa Komunalna

Z julijem višje cene komunalnih storitev

Na peti redni seji Občine Preddvor so sodelovali tudi predstavniki podjetja Komunala Kranj, ki so skupaj z direktorjem Matjažem Berčonom svetnikom pojasnili, zakaj bo prišlo do podražitev oziroma novih cen storitev, ki se obetajo občanom Preddvora.

ALENKA BRUN

Preddvor – Dejstvo je, da imajo v vseh občinah ustanoviteljicah Komunale Kranj enotno ceno zbiranja komunalnih odpadkov. Omenjene nove cene storitev zbiranja mešanih komunalnih odpadkov in bioloških odpadkov bodo stopile v veljavo s 1. julijem. »Če cene do tega datuma niso potrjene v vseh občinah, se začnejo uporabljati naslednji mesec po sprejemu na seji tistega občinskega sveta, ki je cene potrdil zadnji,« so nam še pojasnili na Komunali.

Poudarili pa so, da je bil zadnji dvig cene zbiranja določenih vrst odpadkov leta 2017. Od takrat do danes se je veliko stvari podražilo. Že lani pa je Zbornica komunalnega gospodarstva opozarjala na to, da bodo komunalna podjetja dvignila cene – zaradi rasti stroškov, cene delovne sile in inflacije.

Kaj dvig cen pomeni konkretno za uporabnika oziroma občane Preddvora? Trenutni strošek za štiričlansko gospodinjstvo z 80-litrskim zabojnikom za biološke odpadke ter 120-litrskim zabojnikom za mešane

komunalne odpadke, ki je priključeno na kanalizacijo ter mesečno porabi 16 kubičnih metrov vode, je slabih 68 evrov. S 1. julijem bo strošek dobrih 99 evrov, z januarjem 2024 dobre 103 evre, s 1. julijem 2024 pa se cena vrača na 99 evrov. »Cene se višajo, ker je upoštevan količinski poračun za predhodno obdobje in se ta upošteva pol leta – od 1. julija do 31. decembra 2023. Potem tega ni več in imamo ceno 103 evre, s 1. julijem pa se vračamo na novo ceno,« smo izvedeli. Pri greznicah je princip enak, le da je cena nižja. Tako se bo znesek na

položnici ob isti predpostavki predvidoma s trenutnih slabih 50 evrov povišal na 76 evrov, z novim letom na dobrih 80 in potem julija prihodnje leto na 71 evrov.

Na dvig cen pa vpliva tudi znižanje subvencioniranja omrežnin. Deloma pa se v ceni odraža tudi izboljšanje rokovanja s čistilno napravo Preddvor, ki jo je lani junija v upravljanje prevzela Komunala Kranj.

Predlagane sklepe, ki se tičejo novih cen storitev podjetja Komunale Kranj, so svetniki po razpravi in precej vprašanjih sprejeli.

Uspeh mladih slovenskih naravoslovcev

Kranj – Na Evropski olimpijadi eksperimentalne znanosti, ki je od 29. aprila do 5. maja potekala v Latviji, sta Slovenijo pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS) zastopali dve tričlanski ekipi, ki sta obe osvojili srebrni medalji. V prvi ekipi, ki je osvojila osmo mesto, je bil tudi dijak Gimnazije Kranj Aljaž Erman, poleg njega pa še Aleksander Kosanović in Žan Arsov iz Gimnazije Bežigrad. Na tekmovanju se je sicer pomerilo 45 ekip iz 22 držav Evropske unije in gostujoča ekipa iz Ukrajine, so sporočili iz ZOTKS. »V dveh tekmovalnih dnevih so imele ekipe vsakokrat štiri ure časa za reševanje interdisciplinarnih eksperimentalnih nalog s področja znanstvenih ved naravoslovja – kemije, fizike in biologije,« so pojasnili v ZOTKS in dodali, da tekmovanje poteka v laboratorijih, od preostalih olimpijad pa se razlikuje po ekipnem duhu, saj so tekmovalci razvrščeni v ekipe po tri. »Naloge morajo tako rešiti skupaj, in sicer si delo razdelijo, da jim ga uspe opraviti v odmerjenem času.« Temi prvega tekmovalnega dne sta bili ples in glasba, pri katerih so se tekmovalci spopadli z naslednjimi nalogami: kemijskim opisom metabolizma v mišicah, določanjem mioglobina v mišicah, biologijo artikulacije, fiziko fonetike in delovanjem glasbil. V drugem dnevu pa je bila tema pridelovanje kumar. »Prva ekipa je le za las zaostala za zlatimi medaljami, saj je bilo podeljenih šest zlatih in petnajst srebrnih medalj,« so še poudarili v ZOTKS.

Prostora v vrtcih je premalo

Kljub novemu Vrtcu Kamnitnik v Škofji Loki ni zadosti prostora za potrebe varstva predšolskih otrok, zato na občini iščejo čim hitrejšo rešitve in pozivajo državo k sistemskemu reševanju.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – V začetku tega meseca so nekateri starši otrok v škofjeloški občini razočarani prebrali pošto, s katero so izvedeli, da za njihovega otroka ni prostora v vrtcu. »Na Občini Škofja Loka smo prepričani, da si vsi otroci v naši občini zaslužijo ustrezne prostore. Ravno zato smo leta 2019 zgradili in v uporabo predali novo enoto Kamnitnik, ki deluje v okviru Vrtca Škofja Loka. S tem smo zmanjšali čakalno vrsto tistih, ki v vrtec zaradi pomanjkanja prostora niso mogli biti vključeni. Nova enota je bila delno namenjena tudi zagotovitvi ustreznih prostorov za oddelke, ki so do takrat delovali v enoti Čebelica. Po odprtju enote, še posebej pa pri vpisu v šolsko leto 2022/23, se je izkazalo, da je – kljub povečanju mest v vrtcih – teh še vedno premalo. Glede na to, da število rojstev v občini ne raste, so bila predvidevanja v smeri, da bo treba zagotoviti prostor samo še za en ali dva oddelka, a se je izkazalo, da je potreb za mestih v vrtcu še vsaj za pet oddelkov,« pojasnjujejo na občini in dodajajo, da je odstotek vključevanja otrok prvega

Kljub novemu Vrtcu Kamnitnik je na čakalnem seznamu v loški občini za novo šolsko leto ostalo 128 otrok. / Foto: Vilma Stanovnik

starostnega obdobja narasel skoraj za polovico. Ob tem se je za polovico zmanjšalo število podeljenih subvencij za tiste otroke, ki čakajo na vrtec in uporabljajo drugačno varstvo.

Na to, da je v vrtcih več otrok, je vplivala tudi sprememba zakonodaje, s katero je bilo določeno, da starši vrtec plačajo samo za prvega vključenega otroka iz posamezne družine, za drugega in nadaljnje pa stroške dela oskrbnine, ki bi jih morali plačevati starši, krije država.

»Kot hiter odziv na nastalo situacijo načrtujemo odprtje še vsaj dveh oddelkov za prvo starostno obdobje v pro-

Izkazalo se je, da je mest v vrtcih še za vsaj pet oddelkov premalo.

storih v oziroma ob centru Škofje Loke, za katera bi lahko ustrezne prostore zagotovili do začetka novega šolskega leta. Hkrati pripravljamo projekt za adaptacijo prostorov v Puštalu, kamor bi lahko

umestili še dva oddelka vrtca, a zaradi večjega obsega del pričakujemo, da bi bili lahko najprej urejeni marca prihodnje leto. Poleg tega je v pripravi tudi projekt izgradnje nove enote vrtca s predvidoma šestimi oddelki na Trati. Ob tem je želja še povečati kapacitete v Retečah, vendar kaže, da so težave s pridobivanjem zemljišč večje od pričakovanih,« pojasnjujejo na Občini Škofja Loka in pozivajo državo k sistemskemu reševanju, ki bo v zadovoljstvo vseh ustrezno na dolgi rok.

Športna doživetja in turizem

Zaključek vseslovenskega osnovnošolskega festivala Turizmu pomaga lastna glava je tako kot lani potekal v Medvodah.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V Športni dvorani Medvode so se 11. maja na zaključku projekta Turizmu pomaga lastna glava predstavili prejemniki zlatih priznanj, ki jih je strokovna komisija Turistične zveze Slovenije podelila na dvanajstih predhodnih tržnicah. Na ogled so bile najboljše ideje iz 29 slovenskih osnovnih šol. Zlato priznanje so prejeli tudi turistični podmladki šol iz širše Gorenjske, in sicer OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora, OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, OŠ Naklo, OŠ Križe, OŠ Šmartno v Tuhinju in OŠ Venclja Perka Domžale.

Mladi turistični navdušenci so ustvarjali na temo Športna doživetja bogatijo mladinski turizem. »Navdušeni smo, da se je tudi letos odzvalo toliko šol – skoraj sto. Najboljše se predstavljajo v

V Medvodah so bili na ogled turistični produkti učencev 29 osnovnih šol. Prepoznavnost svojih krajev so skušali izboljšati skozi športne aktivnosti, namenjene razvoju mladinskega turizma. / Foto: Maja Bertancelj

današnjem finalu, ki ni namenjen tekmovanju, temveč je to zanje nagrada, zabava, druženje... Vesel sem, da so nekateri svoje produkte na podlagi naših predlogov na predhodnih tržnicah v tem času še izboljšali. Želeli smo si, da bi bili mladi čim bolj inovativni. Veliko šol se je morda odločilo za

težjo pot – za nove produkte. Pričakovali smo, da bodo skozi svoje oči nagradili že obstoječe prireditve. Vsi so se zelo potrudili in vključevali sodobne pristope,« je povedal Bohinjec Jure Sodja, predsednik strokovne komisije. Kot je poudaril, ima projekt več ciljev: mlade nagovarja k raziskovalnemu,

projektnemu delu, učijo se javnega nastopanja in promocije, spoznavajo Slovenijo in seveda da se morda nav-

Mladim je Rok Dobnikar iz Gostilne Dobnikar na Topolu predstavil poklic barmana in jim pripravil okusen brezalkoholni koktajl.

dušijo za poklice v turizmu. Športni turizem je v vzponu, a kot pravi Sodja, v Sloveniji tega ne znamo dovolj dobro izkoristiti.

Turistična zveza Slovenije je zaključno turistično tržnico pripravila skupaj z Občino Medvode, Javnim zavodom Sotočje Medvode, Turistično zvezo Medvode in Mercatorjem. Zbrane sta nagovorila predsednik Turistične zveze Slovenije Dominik S. Černjak in župan Medvod Nejc Smole.

Nova ravnateljica šole v Gorenji vasi

MATEJA RANT

Gorenjvas – Vodenje Osnovne šole (OŠ) Ivana Tavčarja Gorenja vas je s prvim majem prevzela Nataša Grom. Konec aprila se je namreč po štiridesetih letih dela v omenjeni šoli upokojil dosednji ravnatelj Izidor Selak, ki je delo ravnatelja opravljal zadnjih štirinajst let. Nova ravnateljica Nataša Grom prihaja z Vrhnike in je po izobrazbi profesorica fizike in tehnike. Z vodenjem šole se je kot pomočnica ravnatelja seznanila že v OŠ Domžale, kjer je bila zaposlena zadnjih devet let. »Spoznala sem, da se v ravnateljski pisarni ne cedita med in mleko, ampak mrgoli predpisov, omejitev, zahtev, pričakovanih ravnatelju nadrejenih služb in organov,« je poudarila in dodala, da je

Nataša Grom / Foto: osebni arhiv

z vsem spoštovanjem tudi do tega manj prijetnega dela novega delovnega mesta z veseljem sprejela izziv in se pridružila kolektivu OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas. »Želim si in delovala bom tako, da bo v naši šoli vladalo prijetno vzdušje, v katerem se bomo vsi počutili cenjeni, zaželeni in nepogrešljivi,« je dodala.

Iščejo izvajalca za sanacijo plazu v Martinj Vrhu

ANA ŠUBIC

Železniki – Občina Železniki je ponovila razpis za izbor izvajalca za sanacijo plazu na lokalni cesti nad Mšičem v Martinj Vrhu. Gre za največji letošnji občinski projekt, za katerega imajo v proračunu predvidenih 530 tisoč evrov, pri čemer občina upa na 421 tisoč evrov sofinanciranja ministrstva za naravne vire in prostor. Kot je pojasnil župan Marko Gasser, so prvi razpis, objavljen februarja,

razveljavili, saj se je prijavil le en ponudnik z občutno previsoko ceno. V postopku novega javnega naročila, ki bo odprto še do 22. maja, so znižali referenčne pogoje, da bi se konkurenca zaostri in da bo ponudbena cena posledično nižja. Z razpisom iščejo izvajalca, ki bo izvedel sanacijo hribine z globinskim odvodnjavanjem v dolžini 200 metrov, vozišča s sidrano pilotno steno, dolgo 92 metrov, in asfaltne vozišča v dolžini 120 metrov.

Anketa o izobraževanju odraslih

Škofja Loka – Občina Škofja Loka in javni zavod Ljudska univerza Škofja Loka želita preveriti, kakšne so izobraževalne potrebe odraslih Ločanov in zaposlenih na območju občine Škofja Loka. Tako vabita k izpolnitvi anketnega vprašalnika, ki ga je moč najti na spletni strani Ljudske univerze Škofja Loka. Prosijo, da anketo izpolnite najpozneje do 26. maja. Anketiranci, ki bodo odgovorili na vsa vprašanja in vpisali svoje podatke, bodo sodelovali v nagradni igri. Kdor ne želi sodelovati, lahko anketo izpolni anonimno. S pomočjo odgovorov bodo dopolnili in izboljšali ponudbo izobraževanja odraslih.

Imenoval dva podžupana

Vodice – Župan Občine Vodice Aco Franc Šuštar je za podžupana imenoval Žigo Janežiča, ki je imel to funkcijo že v preteklem mandatu, in Marjana Podgorška, ki je bil podžupan v letih od 2014 do 2018. Med drugim bo deloval na področju varnosti v cestnem prometu, cest in druge občinske javne infrastrukture ter vodotokov in kmetijstva, Janežič pa na področju vzgoje in izobraževanja, društvenih dejavnosti, občinskih prireditev in na družbeno-socialnem področju. Oba bosta funkcijo opravljala nepoklicno.

Jubilejni kolesarski dan

Šenčur – V soboto Kolesarsko društvo Šenčur skupaj z občino organizira tradicionalno rekreativno prireditev, namenjeno ljubiteljem kolesarjenja vseh starosti, posameznikom in družinam. Start bo ob 13. uri pred Športnim parkom Šenčur.

Regijska bolnišnica – realnost ali volilni »spin-off«?

Zgodbe in zlasti prepri in novi regijski bolnišnici na Gorenjskem spominjajo na tisto primero o polnih iz romana Pod svobodnim soncem. Boolestna obsedenost z zidovjem kaže na dejstvo, da smo v dolini šentflorjanski še svetlobna leta oddaljeni od zdrave kmečke pameti. Glede na politiko Bruslja pa nam na področju ohranjanja še malo obstoječe zdrave kmečke pameti ne kaže ravno najbolje.

V času svoje kandidature za predsednika DeSUS sem opozarjal, da v Republiki Sloveniji ne bodo problem zidovi, ampak kadri. Oba tedanja protikandidata in tudi upokojenske organizacije pa so takrat vneto zagovarjali gradnjo zidov.

Prišel je čas streznitve. Že pri obstoječih bolnišnicah zaradi pomanjkanja osebja zapiramo oddelke. Dograjujemo ali gradimo nove domove za starejše, ki ostajajo nezasedeni zaradi pomanjkanja osebja.

Župani in občinski svetniki se prepirajo med seboj

o lokaciji novega političnega spomenika, namesto da bi poskrbeli za svoje prebivalstvo z zagotavljanjem vseh storitev znotraj obstoječe bolnišnice. Soočamo se z najhujšim kadrovskim pomanjkanjem znotraj celotne EU in to na vseh področjih. Nova stavba ne bo rešila kadrovskega primanjkljaja na področju zdravstva. Nasprotno, še povečala ga bo.

Glede na trenutno demografsko stanje bodo prizori iz javnih medijev ob odpiranju novih vrtcev, šol, zdravstvenih domov v času praznikov v SFRJ zgolj nostalgija in predmet spominov med ostarelim prebivalstvom.

Namesto iskanja alternativnih rešitev za krčenje delovne sile se ukvarjamo z zidovi in informatizacijo. Olajšanje (ali pa oteženje) vpogleda v lastno zdravstveno dokumentacijo v ničemer ne bo zvečalo dostopnosti do omejenih kapacitet. Prav tako dostopnosti do zdravstvenih storitev ne bodo rešili nikoli odprti prostori v novogradnjah. Državna in lokalna politika sta, tako kot evrobirokrati, že zdavnaj izgubili vsak stik z realnostjo.

Vlagamo milijone evrov v obstoječo bolnišnico na Jesenicah in ob tem razpravljamo o novi regijski bolnišnici. Če parafriziram zdravo kmečko

pamet: kateri kmet bo vlagal v modernizacijo obstoječega hleva vedoč, da bo jutri poleg zgradil novega in še sodobnejšega? In to ob dejstvu, da zaradi dolgoročnega zmanjšanja potreb na trgu zmanjšuje stavež živine?

Ob vsem navedenem so vse razprave o neki novi regijski bolnišnici neokusen politični »spin-off«, ustvarjen za potrebe državnih in lokalnih volitev.

Če ne bomo imeli delujočega sistema, potem v nove zidove ne bomo imeli česa seliti. Torej, lokalni politiki in političarke, najprej zagotovite dolgoročno delujoče sisteme znotraj obstoječih zidov. Potem pa lahko začnemo razpravljati tudi o gradnji novih političnih spomenikov. Dotlej pa ne zapravljajte davkoplavečevalskega denarja za brezploдне razprave o steklu in marmorju.

DR. BORUT STRAŽIŠAR

Slovenci – takšni in precej drugačni

Statistiki ugotavljajo, da nas je Slovencev dva milijona. Vmes je nekaj tujerodnih, ki se tudi štejejo za Slovence. V tujini in zamejstvu naj bi jih

bilo še za pol milijona. Sprašujemo se, kakšni so ti naši zamejci in v čem so nam podobni. Iz dolgoročnih osebnih izkušenj, npr. z beneškimi Slovenci, lahko mirne duše povem, da so precej boljši od nas, ki živimo v matični domovini Sloveniji. Čeprav živijo v tuji državi, s tujim jezikom in vladarjem, so v sebi ohranili vse, kar se za zavednega Slovence spodobi. Pri tem imam v mislih ohranjanje slovenskega jezika, kulture, vere in zgodovine. Obenem so tudi branitelji vsega naštetega. Da jim to uspeva, je osnovni pogoj v medsebojni enotnosti, strpnosti, odpuščanju in ohranjanju jezika domačega ognjišča. Vse te stvari pa nikakor niso preproste.

Zakaj sem se spraval k pisarnju teh vrstic? Nisem kulturnik, ampak le občasni potrošnik kulturnih dobrin. Pred seboj imam tri slovenske pesmarice žepnega formata, ki so jih izdali tržaški taborniki, drugo koroški Slovenci in tretjo je pred kratkim izdala Planinska zveza Benečije. Pesmi so razdeljene v tri skupine: v prvi so ljudske, v drugi partizanske in v tretji cerkvene. S to pesmarico dokazujejo, da med njimi ni nobenih ideoloških ovir in sovraštva in da so »zmožni« vse te pesmi zapeti ob istem kresu ali v isti planinski koči. Oni to znajo, oni to zmorejo, mi pa nikakor. Vsa čast jim. Mogoče se bomo od njih še kaj naučili? Mogoče?

EDVARD ERZETIČ,
ŠKOFJA LOKA

Zašli v času in prostoru

V torek, 9. maja 2023, sem tako kot običajno zjutraj po prejemu vašega glasila (na katerem sem naročen že več desetletij) na prvi strani prebral veliko naslovnico Kronanje Karla III. počastili s spomini. Besedičenje o kronanju in spominih na kraljev obisk pred 25 leti v Sloveniji se je nadaljevalo tudi na celotni strani 3 vašega glasila.

Po temeljitim pregledu glasila sem seveda upal, da boste bralce vsaj z besedo spomnili ali opozorili na za nas Slovence in celotno Evropo

izredno pomemben dan – dan zmage nad nacizmom, konec druge svetovne vojne in dan Evrope, ki ga je prav 9. maja (ob izidu vašega glasila) praznovala celotna Evropa in s tem tudi Republika Slovenija. Prepričan sem, da je znano tudi uredništvu GG, da je druga svetovna vojna zahtevala okoli 60 milijonov življenj in ni obsla tudi Slovenije in njenih prebivalcev, ki so posebno trpeli tudi na Gorenjskem. Zgodovinski spomin s člankom v vašem GG bi bil še kako nujen, saj tudi danes lahko gledamo, kaj se dogaja z agresijo na mednarodno zaščitene meje Ukrajine in kako krhka sta mir in svoboda, čeprav nenehno opozarjamo na posledice vojne in žrtve vojne.

Okronanju britanskega kralja in vašem slavospevu temu dogodku z očitnim (upam, da nenamernim) spregledom ali ignoranco dneva zmage nad nacizmom in konca druge svetovne vojne, mi dovolite samo nekaj poudarkov, ki jih v vašem članku o kronanju ni zaslediti. Nič ni omenjeno o krvavi zgodovini britanske krone v »britanskih« kolonijah in njihovi temni zapuščini, zahtevah o vrnitvi izropanih kulturnih zakladov in zgodovinskih artefaktov ter pozivih zaslužnih ljudstev o nedočakanem britanskem opravičilu in izplačilu reparacij. O britanski krivdi pri kupčevanju s Primorsko in Koroško v Versaille-su 1919 ter ponovitvi nepravičnega kupčevanja v zvezi s slovenskim ozemljem po drugi svetovni vojni na mirovni konferenci v Parizu 1947 pa kdaj drugič.

BRANKO CELAR, VETERAN
VOJNE ZA SLOVENIJO IN
DRŽAVLJAN EVROPE

Most pri sv. Janezu v Bohinju

Po načrtih deželnega inženirja arhitekta Cirila Koča iz Kranja je bil v tridesetih letih prejšnjega stoletja postavljen železobetonski most in obložen s lokalnim klesanim kamenjem. Dolg je okoli 50 in širok do 10 metrov. Nadomestil je prejšnji leseni most na istem mestu. Podoba tega novega

mostu s cerkvijo sv. Janeza je z leti postala ikona Bohinja. Pričakovali bi, da bo simbol Bohinja postal Zoisov lev, vendar se to iz neznanih razlogov ni zgodilo.

Z leti je promet čez most narasčal, čezenj so vozili vedno težji tovornjaki in to je privedlo do razpok na konstrukciji, kar je bilo pred leti za prvo silo sanirano. Poleg tega se zadnja leta v sončnem vremenu na mostu prerivajo turisti, med njimi pa si pot čez most utirajo avtomobili. Skratka – slika popolnega kaosa.

Kaj sedaj? Seveda je možnosti neomejeno, kot vedno. Poglejmo nekatere variante.

Varianta 1: Vzporedno z obstoječim mostom se lahko v relativno kratkem času zgradi brv, ki bi služila pešcem in kolesarjem. Obstoječi most bi služil le prometu osebnih in tovornih vozil. Turisti s to rešitvijo verjetno ne bi bili zadovoljni.

Varianta 2: Zgradi se nov, dovolj trden in širok most nad ali pod trenutnim sotočjem Mostnice in Jezernice. Obstoječi most služi zgolj pešcem.

Varianta 3: Zgradi se nov, natančno enak most, kot je obstoječi, le nekaj metrov oddaljen proti vzhodu. Tako bi Bohinj dobil »dvomostovje« za razliko od ljubljanskega Tromostovja.

Toliko o tem.

Kar se tiče kolesarskih poti med Sotesko in Bohinjem pa naslednje: Mislim, da je najbolj logična trasa po obstoječih cestah in poteh južno od Save Bohinjke, mimo Plavža sv. Eme in slapa Grmečica; problem bi verjetno bil le ob okljuku Save pri Lepencah. Ne vem namreč, če je tam med reko in strmim pobočjem kaka pot, ker me tja še nikoli ni zaneslo.

Ureditev kolesarskih poti na način, kot je bila izvedena pri Bohinjski Beli, pa je neprimerna, draga in ničemer podobna. Tam bi mirno lahko porabili staro cesto, ki je bila za kolesarstvo zelo primerna, saj je bila večinoma povsod v senci, le preozka je bila za kolesarje in tedanji promet, ki je bil lahko kar gost in zato potencialno nevaren. Se pa ne spomnim, da bi se kakemu kolesarju tedaj na tem odseku kaj zgodilo. Menda smo bili v tistem času vsi bolj previdni.

ALEŠ LAJOVIC

AJM
OKNA - VRATA - SENCILA

Najboljši popusti letošnjega leta na vse izdelke AJM samo:

V PETEK, 19. maja in v SOBOTO, 20. maja

DAN ODPRTIH VRAT
v prodajnih salonih po Sloveniji

Sedež podjetja, Ljubljana, Koper, Kranj, Celje, Murska Sobota, Nova Gorica in Dravograd

Strokovno svetovanje o energetsko varčnih oknih.

Predstavitve izdelkov.

Brezplačna primerjava ponudb.

Pogostitev in praktična darila za vse obiskovalce.

www.ajm.si

AJM PE Kranj, Cesta Staneta Žagarja 53, 04/234 28 08

* Popusti se ne seštevajo.

Za manj ogljičnega odtisa

Gorenjska banka si bo v partnerstvu z Ekologi brez meja prizadevala za izbiro bolj trajnostnih rešitev, s čimer bi prispevali k zmanjšanju ogljičnega odtisa.

MATEJA RANT

Kranj – V sodelovanju z društvom Ekologi brez meja bodo po besedah predsednika uprave Maria Henjaka v Gorenjski banki svoje stranke ozaveščali in spodbujali tudi k trajnostno naravnanim finančnim odločitvam.

To bodo spodbujali tudi s trajnostnimi sprehodi pod sloganom Vsak korak šteje, ki so ga v Kranju pripravili minulo soboto. Udeležencem so predstavili najboljše lokalne ideje za trajnostno nakupovanje. Spoznati je bilo mogoče trgovine Humana secondhand, Kr Štacuna

in Krajček ter prisluhniti njihovim zgodbam o uspehu. Stranke in sledilci Gorenjske banke in Ekologov brez meja lahko tudi na njihovih družbenih omrežjih in spletnih straneh spremljajo informacije in nasvete za izbiro bolj trajnostnih rešitev za življenje z manj ogljičnega odtisa.

Muzeji

Muzeji usmerjeni v trajnostni razvoj in družbeno dobrobit

Tema, na katero se osredotoča letošnji mednarodni dan muzejev, je Muzeji, trajnostni razvoj in družbena dobrobit. Muzeji po vsej Sloveniji bodo praznik zaznamovali s številnimi dogodki in programi, mnogi tudi z dnevom odprtih vrat. Programe posameznih muzejev lahko poiščete na spletnih straneh muzejev ali na njihovih straneh na družbenih omrežjih, nekaj namigov pa vam ponujamo tudi na naslednjih straneh.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Krovna organizacija ICOM, Mednarodni muzejski svet, s sedežem v Parizu je leta 1977 za mednarodni muzejski dan izbrala 18. maj. Kot so zapisali v ICOM Slovenija (Mednarodni muzejski svet – Slovenski odbor) dan vsako leto zaznamujejo s ciljem povečati

razvoj tehnologije in industrije privedel do digitalne dobe in umetne inteligence, prebivalstvo se je povečalo z ene milijarde leta 1800 na osem milijard leta 2022, kar vpliva na okolje, izrazi to pa vpliva tudi na družbene spremembe, skupnosti iz tradicionalnih prehajajo v globalno kulturo. Razvoj prinaša številne civili-

zdravje in dobro počutje (zagotoviti zdravo življenje in spodbujati dobro počutje za vse v vseh starostnih obdobjih, zlasti v zvezi z duševnim zdravjem in socialno izolacijo), podnebni ukrepi (sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam ter sprejeti nizkoogljične prakse na severni polobli in stra-

ki so bili doslej spregledani, na primer izjemnih posameznikov, starih znanj, povezovanju s skupnostmi, kot so bolnišnice, domovi za starostnike, skupine za duševno zdravje...

Določili so področja, ki bi jih v prihodnje želeli razvijati, med njimi: da bi bili muzeji prepoznani kot priljubljeni, strokovno verodostojni in odprti prostori kulturnih izmenjav, v katere bi se javnost aktivno vključevala in sodelovala pri pripravi vsebin. Velik potencial muzejev so prepoznali v medgeneracijskem povezovanju, pri prenosu starih znanj in izročila s starejše na mlajšo populacijo. »Številne dobre prakse že potekajo, da bi lahko bolje

delovali, pa potrebujemo poleg strokovnjakov s področja varovanja kulturne dediščine tudi bistveno več zaposlenih, ki so specializirani za sodelovanje in komunikacijo s skupnostmi. Muzeji delujemo namreč dvotirno, na eni strani smo strokovne institucije za varovanje kulturne dediščine, na drugi strani pa za javnost odprti prostori kulturnih izmenjav,« so še poudarili v ICOM Slovenija.

Razstava urbanih plakatov

ICOM Slovenija v sodelovanju s podjetjem TAM-TAM pripravlja tudi razstavo urbanih plakatov z naslovom Muzeji, trajnostni razvoj in dobro počutje. Plakati bodo v času med 16. in 29. majem

postavljeni na ljubljanskih ulicah, opozarjali pa bodo na družbeno in okoljsko problematiko. Kot spletna brošura bodo te vsebine širili tudi na muzejskih straneh na družbenih omrežjih.

V četrtek bodo na svečanosti v Narodni galeriji podelili Valvasorjeva odličja in priznanja, ki jih Slovensko muzejsko društvo vsako leto podeljuje za življenjsko delo, enkratne dosežke in druge izstopajoče dosežke slovenskih muzejskih delavcev.

Seveda pa bodo muzeji po Sloveniji praznik počastili s številnimi dogodki in programi ali z dnevom odprtih vrat. Nekateri izmed njih se predstavljajo tudi v Gorenjskem glasu.

Podoba, ki povezuje muzeje v letošnji temi mednarodnega dneva muzejev / Arhiv ICOM

zavedanje o tem, da so muzeji pomembni prostori kulturne izmenjave, ki bogatijo kulturo in spodbujajo medsebojno razumevanje, sodelovanje in mir med ljudmi.

Tako bo tudi ta četrtek muzejski dan združeval okoli 40.000 muzejskih institucij v kar 158 državah sveta. Muzejska mreža je v svetovnem merilu zelo obsežna, povezana je s svetovnimi organizacijami, kot sta Združeni narodi in Unesco, njen potencial, da vpliva na pozitivne spremembe v naših skupnostih, je zelo velik.

Tema, ki se ji na predlog Mednarodnega muzejskega sveta letos posvečajo muzeji, je tako Muzeji, trajnostni razvoj in družbena dobrobit. »Družba se izrazito spreminja, v dobrih dvesto letih je

zacijske pridobitve, pa tudi številne negativne posledice. Za preprečitev negativnih trendov razvoja, lakote, okoljske grožnje, vojn in omogočanje enake možnosti za vse, so voditelji svetovnih držav na 75. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov leta 2015 sprejeli 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki naj se vključujejo v vse segmente družbe. Tudi v muzeje,« so zapisali v slovenskem odboru Mednarodnega muzejskega sveta.

Trije osrednji cilji

Zato krovna organizacija ICOM od leta 2020 svojo letno temo določa v skladu s cilji trajnostnega razvoja. Letošnja tema gre v tej smeri in se nanaša na tri cilje trajnostnega razvoja: globalno

tegije za blažitev podnebnih sprememb na južni polobli) in življenje na kopnem (zaščita, obnova in spodbujanje trajnostne rabe kopenskih ekosistemov, okrepitev glasov domorodnih voditeljev in ozaveščanje o izgubi biotske raznovrstnosti).

Muzeji priljubljeni in verodostojni

Prejšnji teden so tako že organizirali Muzejsko trajnostno kavarno, ki je bila namenjena spodbujanju družbene dobrobiti in skupnostnega delovanja muzejev. Udeleženci so bili povabljeni k razmisleku o ustvarjanju novih praks pri vključevanju ranljivih skupin, spodbujanju kreativnosti, pomoči socialno izoliranim posameznikom, poudarjanju dosežkov,

Vsak izmed muzejev hrani dragocene zaklade iz svojih krajev, čakajo vas nepozabna doživetja ob katerih se boste na zanimiv način naučili veliko o Gorenjski in Gorenjcih v starih časih.

Za vas smo izbrali prav posebnega vodnika po muzejih - samega barona Janeza Vajkarda VALVASORJA.

Oglejte si 5 animiranih videov.

Obiščite
5 gorenjskih muzejev
z 1 vstopnico.

Vstopnico lahko kupite v muzejih in na spletni strani

www.valvasor-muzeji.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Muzeji

Od baročnega razkošja do rudnika

IGOR KAVČIČ

Kranj – Gorenjski muzeji so v zadnjem desetletju dobro sodelovali v več skupnih tako razstavnih kot galerijskih projektih, ki so jih z uspehom predstavili širši javnosti. Konec lanskega leta so moči združili v akciji Z Valvasorjem po gorenjskih muzejih. Gre za skupno promocijsko akcijo, s katero v svoje matične muzejske hiše skupaj z Valvasorjem želijo privabiti nove obiskovalce z Gorenjske in širše Slovenije. Na spletni strani Valvasor-muzeji.si in Facebooku so na ogled promocijski videi.

Vaš vodič po muzejih ni nihče drug kot Janez Vajkard Valvasor, prvi muzealec, polihistor in poznavalec slovenskih pokrajin. Po svojem popotovanju je ob grafikah popisal tudi različne zanimivosti, ki jih muzeji tudi na zabaven način uporabijo pri svoji promociji. Skupinsko vstopnico za pet muzejev

Valvasor vabi v gorenjske muzeje. / Foto: Igor Kavčič

– po znižani ceni je na voljo več kategorij vstopnic – si je moč kupiti v posameznem muzeju ali na spletu, veljajo

leto dni, vsak izmed muzejev pa ponuja ogled stalnih in občasnih razstav v matičnih muzejskih stavbah. Kot

bi rekel Valvasor: »Predstavljam dragocenosti, ki so pomembnejše od zlata.«

V Makole po razkošje

Ena takih dragocenosti je zagotovo čudovit baročni dvorec Štatenberg v bližini kraja Makole na obrobju Haloz nad reko Dravinjo. Najbolj je znan po freskah in štukaturah v veliki slavnostni dvorani in elegantnih salonih, ki so levo in desno od nje. Alegorije na stroju velike slavnostne dvorane, obrobjene s štukaturami, ponazarjajo antično mitologijo: Znanost in Umetnost pod okriljem Miru ter štiri elemente: zrak, zemljo, vodo in ogenj, ki so nasploh znani kot nek zaščitni znak Attemsov, ki so bili v največjem razcvetu dvorca njegovi lastniki.

Znotraj dvorca je bil manjši baročni vrt, ki so ga kasneje preuredili v angleškem krajinskem slogu, zasnova pa je delno ohranjena še danes. Pot v dvorec je obsajena

s kostanjevim drevoredom, širše območje parka pa je zasajeno z domačimi in tujerodnimi drevesi. Muzej je odprt vsako soboto od 10. do 12. ure in nedeljo od 10. do 18. ure.

Svet pod zemljo

Lahko bi rekli še sreča, da je rudnik v Zagorju prenehala delovati. Tako je Rudarski muzej Zagorje prvič svoja vrata odprl leta 1995 in je spomin na 240 let rudarjenja v Zagorski dolini. Ob dvajsetletnici so muzej obnovili in dodatno pomladili. Dodali so mu interaktivne vsebine, videoprojekcijo, širša znanja o muzeju pa si je mogoče pridobiti tudi s pomočjo pametnega telefona.

Seveda pa je posebno doživetje podzemnih rovov. Ker so vse jame v zagorski dolini že zaprte in zasute, so izdelali simulacijo rudniških podzemnih prostorov. Obiskovalci lahko doživijo podobne občutke, kot

so jih doživeli rudarji, ko so se spustili globoko pod zemeljsko površje. Od blizu lahko vidijo podporje jamskih prog, jamski transport, križišče prog, različne vrste odkopnega podpora ... Zagotovo pa vas bo očaral vodič, iskrivi sogovornik Vlado Poredoš.

In o življenju čebel

Vstop v Muzeje radovljiške občine bo na mednarodni muzejski dan brezplačen. Obiskovalce vabijo v vse enote muzeja: Čebelarški muzej, Mestni muzej, Kovaški muzej Kropa, Galerijo Šivčeva hiša in Muzej talcev v Begunjah. V četrtek ob 17. uri pa pripravljajo tudi javno vodenje po Čebelarškem muzeju, ki je leta 2021 zaživel z novo stalno razstavo Živeti skupaj. O čebeli in človeku. Poseben poudarek na javnem vodenju bo veljal razlagi življenja čebel v opazovalnem panju, ki je del muzejske razstave.

Čebelarški muzej Radovljica

nova interaktivna razstava
Vstopite v svet čebel!

MUZEJI RADOVLIJSKE OBČINE

www.mro.si

RUDARSKI MUZEJ ZAGORJE

Ena pomembnejših lastnosti nekdanjih zagorskih »knapov« je bila zagotovo tudi klenost in podobno značilnost lahko ugotovimo tudi v zvezi z rudarskim muzejem na Lokah pri Kisovcu v občini Zagorje ob Savi.

Čprav je že več kot dvajset let, odkar so »mašine« in rudarji v jami utihnili, boste v muzeju lahko še vedno začutili pridih 250-letne zgodovine rudarjenja v zagorskih rudnikih. Za to se vam ne bo treba spustiti v dobrih 180 metrov globoko kisovsko jamo, vse je namreč na varnem dosegu roke na površini, primerni tudi za otroke in invalide. Poleg različnih restavriranih rudarskih eksponatov si boste lahko ogledali tudi 20-minutni film, v katerem je v strnjeni obliki kronološko prikazana zgodba o rudarjih in rudarjenju v zagorski dolini. Vsi ogledi so vodeni in prilagojeni zahtevnostni stopnji obiskovalcev.

Po naših izkušnjah našete dejavnosti pri obiskovalcih običajno povzročijo tudi določene stranske učinke, ki se največkrat kažejo v obliki lakote. Za rešitev te težave imate na razpolago kar nekaj priznanih gostinskih lokalov v bližnji ali malo širši okolici. Po uspešni regeneraciji se lahko odpeljete še do središča Zagorja in obiščete eno najstarejših hiš v mestu, Weinbergerjevo hišo, v kateri je na ogled stalna razstava Prešernovih nagrajencev Slikarske kolonije Izlake - Zagorje, na ogled pa je tudi spominska soba zagorskega in svetovno znanega opernega pevca Ladka Korošca. Lahko vas povabimo tudi v Vilo Medea, v kateri lahko obiščete Galerijo Medija z vedno aktualnimi razstavami priznanih likovnih umetnikov.

Če vam po vsem tem ostane še kaj časa in energije, vam priporočamo še obisk vsaj enega od dveh zanimivih in ne preveč zahtevnih vrhov v okolici, to sta Čemšeniška planina ter Zasavska Sveta gora, s katerih je krasen razgled po značilnem zasavskem hribovju.

Muzej je odprt ob torkih in sredah od 15. do 17. ure, ob četrtek in petkih od 11. do 13. ure, preostale dni in termine pa po predhodnem dogovoru na tel. št. 040 588 351 ali elektronski naslov info@rudarski-muzej-zagorje.si. Skozi muzej vas bo popeljal Vlado Poredoš.

Muzeji

Zgodbe na Poti miru

V založništvu Kobariskega muzeja je izšla knjiga pričevanj o dogodkih iz prve svetovne vojne Zgodbe na Poti miru.

IGOR KAVČIČ

Kobarid – Kobariski muzej se bo tudi letos pridružil dogodkom in aktivnostim ob mednarodnem dnevu muzejev, prav tako tudi mesec kasneje, 17. junija, ob Poletni muzejski noči. Na mednarodni dan muzejev bo dan odprtih vrat z organiziranim brezplačnim vodenjem po Kobariski zgodovinski poti, v Poletni muzejski noči pa bodo skupaj s partnersko Fundacijo Poti miru pripravili večerni dogodek s prostim vstopom, predavanjem in nočnim vodenjem na italijansko kostnico pri sv. Antonu nad Kobaridom.

»Zdi se, da kar dobro poznamo dediščino soške fronte, osrednjo zbirko v Kobariskem muzeju in Poti miru, ki od Alp do Jadrana povezuje ostaline in pomnike fronte iz časa prve svetovne vojne. Nemim pričam časa izpred sto let pa dodano vrednost predstavljajo zgodbe, ki jih

Pisec, avtor številnih razstav in še vedno aktiven in nepogrešljiv vodič v Kobariskem muzeju. Knjigo je uredila dr. Petra Svobljak, ki velja za eno prvih znanstvenoraziskovalnih imen dediščine prve svetovne vojne pri nas, hkrati je uveljavljena v mednarodnih strokovnih krogih in je predstojnica Zgodovinskega inštituta Milka Kosa pri ZRC SAZU. Knjigo sta ob avtorju v okviru projekta WALKofPEACE pripravila Fundacija Poti miru in ZRC SAZU, založil pa jo je Kobariski muzej.

»Interpretacija časa izpred dobrih sto let so zgodbe tistih, ki so vojno doživeli in so njihove zgodbe, včasih po čudežu, preživele. Te bralca premaknejo iz splošnih navedb, naštevanja vojaških enot, njihovih akcij, krajev in različnih ocen dogodkov v osebno doživljanje in ponujajo možnost vživljanja v položaj, v katerem so se znašli

je priznan tudi obiskovalcem soteske Vintgar pri Bledu. Prav tako znižane cene vstopnic veljajo za obiskovalce, ki so obiskali slap Kozjak pri Kobaridu. V veljavi so še vedno tudi 20-odstotni

medsebojni popusti med Kobariskim muzejem, Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju na Krasu ter Parkom miru na Sabotinu. Medsebojni popust v višini 10 odstotkov se prizna

obiskovalcem Slovenskega planinskega muzeja. V ponudbi je tudi skupna vstopnica za Naj muzeja Julijskih Alp – Kobariski muzej in Slovenski planinski muzej. Skupna vstopnica, ki jo

lahko kupite v Kobariskem muzeju ali Slovenskem planinskem muzeju, velja eno leto in omogoča kar od 25- do 30-odstotni popust. Kobariski muzej je odprt vsak dan od 9. do 18. ure.

Naslovnica knjige Zgodbe na Poti miru / Foto: arhiv Kobariskega muzeja

ponujamo obiskovalcem. Zgodb udeležencev vojne je veliko in so zanimiv in koristen sopotnik vsem, ki jih dediščina soške fronte zanima, hkrati pa so nadvse koristno pomagalo vodnikom pri vodenju v muzeju ali na Poti miru,« pojasnjuje direktor Kobariskega muzeja Martin Šolar.

V aprilu so namreč v Kobariskem muzeju izdali novo knjigo Zgodbe na Poti miru. Pričevanja je zbral dolgoletni, danes že upokojeni kustos in ustanovitelj Kobariskega muzeja in Fundacije Poti miru Željko Cimprich.

pisici. Včasih nas med obiskom nekdanjega bojišča pripeljejo natanko na mesto, kjer se je opisani dogodek dogajal, in pomenijo posebno doživetje,« o zanimivi knjigi z mnogimi doživljajskimi opisi še doda Šolar in omeni nekaj ugodnosti za obiskovalce muzeja.

Kobariski muzej je tudi letos vključen v ponudbo kartic Julijske Alpe za Dolino Soče in Bohinj. Imetniki kartic imajo brezplačen vstop v muzej. S kartico Gost Gorij imajo obiskovalci popust pri vstopnini v muzej. Medsebojni popust

KOBARIŠKI MUZEJ

M U Z E J
1. SVETOVNE VOJNE
 Gregorčičeva 10, KOBARID
 Odprto vsak dan
 od 9. do 18. ure

www.kobariski-muzej.si

**KOBARIŠKI MUZEJ SE PRIKLJUČUJE
 MEDNARODNEMU DNEVU MUZEJEV 18. MAJA 2021**

BREZPLAČNO VODENJE PO KOBARIŠKI ZGODOVINSKI POTI OB 11. URI
 BREZPLAČNO VODENJE PO MUZEJU OB 14. URI
 PROST VSTOP ZA VSE

Dvorec Štatenberg je poseben kraj, kjer se pišejo posebne zgodbe ob posebnih priložnostih.

Raziščite posest Štatenberg

Dvorec Štatenberg je baročno poslopje v bližini kraja Makole na obrobju Haloz nad reko Dravinjo, ki nosi ime po prvotnem gradu Štatenberg. Ta je že sredi 13. stoletja stal v kraju Stari Grad. Razkošen baročni dvorec je najverjetneje že leta 1690 dal postaviti grof Ignacij Maria Attems za svojo poletno rezidenco, končali pa naj bi ga med letoma 1720 in 1740. Attemsi so bili predvsem v času baroka ena najvplivnejših plemiških rodbin na Štajerskem. Posebej za Attemse naj bi dvorec načrtoval graški arhitekt Johann Joachim Carlon, ki je postavil tudi Attemsovo palačo v Gradcu.

Proke na dvorcu
 Bela Grofica – poročni salon
 Obisk Muzeja
 Grajska vinska klet
 Grajska kavarna – restavracija

DVOREC ŠTATENBERG
 GOSTINSTVO ŠTATENBERG
 Štatenberg 89, 2321 Makole
 +386 40 870 835
dvorecstatenberg@gmail.com
www.dvorecstatenberg.si

Iz Škofje Loke jih je odpeljal v Žiri

V Mali galeriji Kulturnega središča Stare Žiri so v petek odprli razstavo likovnih del s pomenljivim naslovom Kaj mislijo krave? avtorja Simona Mlakarja.

IGOR KAVČIČ

Žiri – Koga je akademski slikar Simon Mlakar iz Škofje Loke odpeljal v Žiri? Eno-stavna ubeseditev, podprta s ta čas popularno umetno inteligenco, bi bržkone sporočala, da je skozi Poljansko dolino do Žirov popeljal svojo aktualno čredo krav. Mesec dni smo o tem, ali krave kaj razmišljajo, poskušali ugotoviti ob opazovanju Mlakarjevih risb na razstavi v gostilni Pr' Pepet, zdaj je krave na pašo odpeljal v galerijski prostor Kulturnega središča Stare Žiri. Od minulega petka pa do 14. junija bo tu na ogled 12 del, gre za tehniko risba z ogljem, na katerih opazujemo skupaj 17 krav.

Osrednji motiv so krave na paši – v različnih položajih, morda tudi razpoloženjih. Morda, saj nam že naslov razstave Kaj mislijo krave? ponuja še eno vprašanje: Kdo bi vedel? O tem, kaj je slikarja in likovnega pedagoga, v svojem umetniškem delu vselej družbeno angažiranega, po upokojitvi usmerilo k tovrstni motiviki, Simon Mlakar pove: »Poglejte

samo, koliko je take in drugačne 'jebe' po svetu. Tudi v lastni državi stalno živimo pod nekim pritiskom, ki ga vseskozi dodatno stopnjuje neka splošna nervoza v družbi. Potem pa na pašniku gledam krave, kako dan na dan stoično mirno ležijo na travi in prežvekujejo. Te velike živali – bik lahko doseže tudi 1300 kilogramov, krava do 800, 900 kilogramov – pa se nasproti življenju, ki ga živimo ljudje, povsem nenapadalne, v nekakšni lastni umirjenosti, sprehajajo po pašniku. In se vprašam, le kaj mislijo krave ...«

Krave mislijo nič

»Krave mislijo nič, mi lahko mislimo nič. Ko gledam te slike, sem pomislil na izvrstno kvaliteto uma, to na sebi in v sebi počivajočega, samoreflektirajočega mišljenja ali kontemplacije, ki je zgolj prazno doživljanje sebe kot čiste nedoločenosti, ko se svet umakne zaznavi brez predmeta, ko um, neobseden z ničimer, gleda le samega sebe in meglo okoli sebe. Ko je on nekaj tako praznega, da zanj niti nič kot zavesti odsotnosti vsega

ni,« ob bratovih slikah zapiše filozof Peter Mlakar in nadaljuje: »To je stanje popolnega miru, ker te ne moti nič. To je čista spokojnost čez vse. To bi bil zenovski Nič. Če je živali v tem njenem poležavanju tako zgrajena zadržanost, ni daleč od tiste, v kateri je tudi nam nadvse dobro. Misliš, a ni nič. Nič te ne moti, ni dražljaja, če pa je, je to mir.«

Simon dodaja, da gre v nekaterih vzhodnjaških filozofijah za najvišji stadij zavedanja, ko prideš do stanja nič, v katerem ni ničesar več, kar bi te motilo. »Mojih krav nič ne moti. Umirjene so, počivajo, prežvekujejo,« pove umetnik in doda, da ga je ob številnih sprehodih ob pašnikih vse to spodbudilo k risanju krav. Morda bi temu veljalo pripisati tudi odsoten pogled teh velikih živali – tistih narisanih od spredaj –, ki ga opažam gledalec.

Vrača se k risbi

Kot pove avtor, kot že omenjeno gre za tehniko risba z ogljem, je za razstavo v Žireh izbral predvsem dela, ki se mu zdijo primernejša za galerijski prostor, med

Simon Mlakar svoj umetniški angažma tokrat usmerja v risanje krav. / Foto: Igor Kavčič

njim je tudi nekaj večjih formatov. »Vsaj 15 let že nisem slikal na klasični način. Ukvarjal sem se z digitalnimi grafikami in še marsičim drugim. Zato sem ugotovil, da se moram ponovno ogreti in sem začel lepo po šolsko z risbo. Zato za zdaj še nimam veliko del, med katerimi bi izbiral,« poudarja Simon Mlakar in dodaja, da se je moral natančno poglobiti

tudi v anatomijo teh živali. Zaveda se, da je pomemben vsak mišični sklop, vsaka guba, da podoba živali deluje čim popolneje v realistični maniri.

»Hodil sem po različnih pašnikih in fotografiral krave v različnih položajih. Imam vsaj petsto fotografij, ki so mi v pomoč pri risanju, kljub temu pa včasih za kakšen detajl vprašam

veterinarja,« na risbo ali dve je tudi uvedel sicer nevpaddljivo človeško figuro.

Upa, da bodo obiskovalce razstave v Žireh pritegnile njegove risbe, ki ob estetski lepoti vabijo tudi k razmišljanju o tem, kaj mislijo krave. Hkrati si ne upa napovedati, v katero smer bo v prihodnje peljal svojo umetniško »čredo«. Za zdaj se ta uspešno veča.

En Pevski večer, pet zasedb

V soboto bo Pevski večer, ki ga že triindvajseto leto pripravlja Vokalna skupina Kokr'čan.

IGOR KAVČIČ

Kokrica – Člani vokalne skupine Kokr'čan po dveh letih neprostovoljne prekinitve v soboto, 20. maja, ob 20. uri v Kulturnem domu na Kokrici pripravljajo 23. Pevski večer. Tudi tokrat so k sodelovanju povabili še nekaj pevskih skupin iz drugih slovenskih pokrajin. »Z nekaterimi od povabljenih sodelujemo že več let in se medsebojno obiskujemo. Druženje in nastopanje pred hvaležnim občinstvom nam je namreč že pošteno manjkalo. Vsaka izmed zasedb bo izvedla tri pesmi, predvsem pa predstavila dosežke te pevske sezone,« pove pevec zasedbe Kokr'čan Klemen Naglič. Poleg domače skupine bodo nastopili še: Moški pevski zbor Štingl'c iz Borovnice, Vokalna skupina Zala iz Žirovskega Vrha, Moški pevski zbor Bizeljsko in Ljudske pevke Društva upokoencev Jezersko. Spremljali jih bodo

citarar Zvone Horvat in harmonikarja Benjamin Pivk in Matej Kolar.

Skupina Kokr'čan letos zaznamuje trideset let delovanja, zato v naslednjem letu pripravljajo slavnostni koncert. Trenutno v skupini prepeva 13 članov. Od samega začetka pa vse do danes za glasbeni napredek skupine skrbi zborovodja, organist in umetniški vodja Ignac Gorjanc. Glavno poslanstvo skupine je ohranjanje slovenske identitete, ki jo je moč najti v številnih notnih zapisih slovenske glasbene dediščine in je rdeča nit dolgoletnega delovanja Vokalne skupine Kokr'čan. »Zelo radi imamo petje podoknic, kjer s pesmijo popestrimo osebne jubileje slavljencev. Ker želimo lepo slovensko pesem približati čim širšemu krogu poslušalcev, vstopnine ne bo,« v pričakovanju dobrega občinstva, saj občinstvo njihov tradicionalni Pevski večer dobro pozna, še sporočajo iz Vokalne skupine Kokr'čan.

Toplina v ljudeh vedno najde pot

V četrtek so v Stolpu Škrlovec premierno uprizorili dramo Jake Smerkolja Simonetija Pesem ptic v drevesnih krošnjah v režiji Ivana Lobode.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Drama Pesem ptic v drevesnih krošnjah, ustvarjalci so jo poimenovali medgeneracijski dialog o naključnem srečanju, ki spreminja življenje, je nastala v sodelovanju AGRFT in Prešernovega gledališča in je magistrska produkcija besedila Jake Smerkolja Simonetija, ki je bilo na zadnjem, 53. Tednu slovenske drame nominirano za nagrado za mlade dramatika.

Osrednja protagonistka, starejša gospa Natalija (igra jo Vesna Jevnikar) in mladenič (Gašper Lovrec) se srečata na terasi na vrhu stolpnice, v kateri živita. Prva se po desetih dneh žalovanja za pokojnim možem odloči, da bo istega večera obesila perilo in se nadihala svežega zraka, drugi s skokom s stolpnice zaradi nesrečne ljubezni želi končati svoje življenje.

Gre za naključno srečanje dveh ljudi različnih generacij, ki se znajdetaj v stiski. Na vrhu stavbe ju združita žalost in občutek osamljenosti.

Prepričljiva v gledališki zgodbi: Vesna Jevnikar in Gašper Lovrec. / Foto: Željko Stevanič (IFP/CTF UL AGRFT)

Oba bremeni izguba, ki pa jo v kritičnem trenutku, še preden mladenič stopi na pot brez vrnitve, gospa uspe prekiniti. Toplina, ki zaveje med do tedaj neznancema, in pogovor, s katerim premagata temo, ju povežeta.

Približno uro dolga predstava poteka na dveh nivojih. Oba igralca, izkušena Vesna Jevnikar in mladi

Gašper Lovrec, nas doživeto povedeta v zgodbo tistega večera, realistično pripoved pa ponekod »prekinja«, v resnici pa vedno bolj spoznavamo, da dopolnjuje, lahko bi rekli celo, da izpolnjuje lirski del. Režiser Ivan Loboda tega lepo umesti v celotno dogajanje in ga oplemeniti tudi z videom v ozadju. Prav skozi liriko nam avtor

besedila Jake Smerkolj Simoneti ponuja končno odrešitev. Človek pada, letijo le ptice. In če znamo poslušati njihovo pesem v drevesnih krošnjah, morda poretimo tudi ljudje. Predstava bo tudi ena od treh, med katerimi bo poleg štirih rednih produkcij mogoče izbirati v gledališkem abonmaju prihodnjo sezono.

Skoraj tristo lokostrelcev

Sedmo izvedbo mednarodnega lokostrelskega tekmovanja Veronikin pokal, ki je v Kamniku potekalo od 12. do 14. maja, je zaznamoval dež – in tudi odlični rezultati slovenskih tekmovalcev. Finale prvič v Arboretumu Volčji Potok.

DAMIJAN RIFL

Kamnik – »Zadnja leta se nas, kar se vremena tiče, drži smola. Žal je tudi letos deževalo. To se je poznalo predvsem pri obisku, lokostrelcev pa dež ne moti pretirano,« je povedal Luka Gjurin iz Lokostrelskega kluba Kamnik, ki je v treh dneh na Stadionu prijateljstva v Mekinjah in v idiličnem okolju Arboretuma Volčji Potok gostil nekaj manj kot tristo lokostrelcev iz 33 držav.

Celo s Karibov (Trinidad in Tobago) in Arabskega polotoka (Združeni arabski emirati) so prispeli pod Kamniško-Savinjske Alpe, najbolj številne pa so bile ekipe iz Nemčije, Italije in Poljske. Tekmovalci iz navedenih evropskih držav so poleg domačinov veljali za največje favorite tradicionalnega tekmovanja, ki šteje za svetovno lestvico. Slovenci so vlogo favoritov povsem upravičili. V olimpijski disciplini ukrivljeni lok se je na najvišjo stopničko zavihtela moška članska

V disciplini ukrivljeni lok sta v moški konkurenci zlato in srebrno medaljo osvojila Slovenca. Zmagal je Den Habjan Malavašič pred Žigo Ravnikarjem. / Foto: Miro Hrlaković, arhiv organizatorja

ekipa v postavi Den Malavašič Habjan, Žiga Ravnikar in Miha Rožič, Habjan Malavašič je pred Ravnikarjem zmagal tudi v posamični konkurenci. Slovenska članska ženska ekipa (Urška Čavič, Žana Pintarič, Ana Umer) je zaostala le za Poljakinjami. Tudi v disciplini sestavljeni lok – ta ni olimpijska – je Slovenija (Matija Aljaž Brenk, Tim Jevšnik, Matija Rožič)

v moški članski konkurenci slavila, Brenk (prvi) in Jevšnik (drugi) pa sta bila na zmagovalnem odru tudi kot posameznika.

Za prihodnost se ni bati

Da pa bodo slovenski predstavniki tudi v prihodnjih letih krojili vrh, je z uvrstitvami med najboljše v kategorijah do 18 in do 21 let napovedala slovenska sedmerica s Tinkaro Kardinar

Kogej in Nino Corel na čelu. Obe sta namreč zmagali v olimpijskem ukrivljenem loku v svoji kategoriji. Med sedmerico mladih slovenskih upov, ki se lahko pohvalijo z uvrstitvijo na zmagovalni oder, je bil tudi lokostrelca iz gorenjske regije, in sicer Oskar Gnidovec, član kluba gostitelja. Kamničani je bil v kategoriji do 18 let drugi v olimpijski disciplini ukrivljeni lok.

Uspeh Ane Lanišek

DAMIJAN RIFL

Kamnik – V soboto se je v Mariboru s finalnimi dvoboji zaključilo člansko državno prvenstvo v tenisu. V ženski konkurenci je naslov osvojila domačinka Petja Drame, ki je s 6 : 2, 2 : 6, 7 : 5 ugnala Kamničanko Ano Lanišek.

Podprvakinja – sicer članica TK Domžale – je do finala tekmicam oddala zgolj šest iger, zelo blizu zmagi pa je bila tudi proti prvi nosilki turnirja. V odločilnem nizu je vodila s 5 : 4, od prestižnega naslova sta jo ločili zgolj dve točki. »Z igro sem zadovoljna, iz meseca v mesec napredujem,« nam je dan po prvenstvu v domačem Kamniku zaupala varovanka trenerja Urbana Čevke. 18-letnico, aktualno zimsko mladinsko državno prvakinjo, konec meseca čaka še državno prvenstvo v tej kategoriji.

Ana Lanišek stopnjuje formo pred poletno sezono. / Foto: Damijan Rifl

Med 29. majem in 2. junijem ga bo gostil kranjski Triglav, ki je v soboto prav tako imel finalista. V moški kategoriji je Ljubljančan Matic Dimic, ki nastopa za kranjski klub, z rezultatom 2 : 1 v nizih izgubil proti Mihiu Vetrihu (TK Slovenj Gradec).

Cilj bo na Zatrniku

Konec tedna bo kolesarska dirka za VN Gorenjske, katere cilj bo prvič na Zatrniku. Potekal bo tudi izziv za rekreativce.

MAJA BERTONCELJ

Zatrnik – Kolesarska zveza Slovenije bo v nedeljo, 21. maja, organizirala mednarodno kolesarsko dirko Velika nagrada

Gorenjske powered by I Feel Slovenia (UCI 1.2). Pripravili so novo, še bolj razgibano traso.

Start dirke bo že tradicionalno pri Termah Snovik pri Kamniku, pot bo kolesarje vodila do Cerkelj na Gorenjskem, naprej skozi Predvdor do Tržiča, mimo Vrbe in Gorj do cilja na Zatrniku. Letošnja izvedba bo bolj po okusu specialistov za vzpone. Odločilen bo zaključni vzpon do Zatrnika, ki je dolg slabih pet kilometrov s povprečnim

naklonom 6,8 odstotka, največji naklon pa doseže tudi 14 odstotkov. V konkurenci bo okrog 25 ekip, od tega pet slovenskih, skupaj 170 kolesarjev iz okrog 30 držav.

Kot pojasnjujejo na Kolesarski zvezi Slovenije, je povod za novo traso sklenitev partnerstva z RTC Zatrnik in TD Gorje. Preden bodo v cilj prišli kolesarji, ki bodo tekmovali na VN Gorenjske, bo potekal rekreativni izziv S kolesom na Zatrnik v dolžini 4,7 kilometra. Start bo ob 14.30 v Zgornjih Gorjah. Udeleženci bodo lahko kolesarili s cestnimi, gorskimi in tudi z električnimi kolesi. Start slednjih bo ob 14.40. Mlajše kategorije bodo tekmoval na krajši trasi.

Na Nočni 10ki najhitrejši Kobe

Priljubljena Nočna 10ka na Bledu je znova privabila množico tekačev.

MAJA BERTONCELJ

Bled – Najhitrejša na sobotni 17. izvedbi Nočne 10ke sta bila znana slovenska atleta. V moški konkurenci je še četrtič zmagal rekorder proge Primož Kobe (Fit klub Novo mesto), v ženski pa Anja Fink (AD Kronos), ki je na Nočni 10ki tekla sploh prvič.

Kobe se s časom 31 minut in 24 sekund ni približal svoji rekordni znamki, je pa dejal, da je kljub temu na progi zelo užival. Zmagal je prepričljivo pred tekačema

Start teka na 10 kilometrov je bil na Promenadi v središču Bleda. Na progo se je podalo več kot 1100 tekačev. / Foto: Tina Dokl

Za Dolenjcem Primožem Kobetom sta bila v cilju tekača AK Radovljica Klemen Vilhar in Janez Mulej. / Foto: Tina Dokl

iz AK Radovljica. Drugi je bil Klemen Vilhar (32:03), tretji pa dve sekundi za njim Janez Mulej. Anja Fink je bila v cilju s časom 34 minut in 39 sekund. Tudi njena zmaga je bila pričakovana in prav tako prepričljiva.

Druga je bila Neja Kršinar (AD Kladivar Celje, 36:08), tretja pa smučarska tekačica Neža Žerjav (AK Radovljica, 38:40). Tudi letos je bila posebna kategorija boski tek. Pri moških je progo najhitreje pretekla Jan Rugelj

(Na dolge proge, 46:04), pri ženskah pa Simona Zupanc (53:43). Bosi so tekli trije moški in tri ženske.

Prireditev so uspešno organizirali Društvo Vitezi dobrega teka, poleg vrhunca, teka na deset kilometrov, so potekali še dobrodelni Ozara rekreativni tek in otroški teki pa tudi zabavni program. Blejska Nočna 10ka je bila letos prvič v tako zgodnjem terminu. Največkrat smo je bili vajeni v juliju, lani je bila junija.

Domžalčani premagali državne prvake

Kranj – Nogometaši v Prvi ligi Telemach so odigrali tekme 35. kroga. Domžale so doma z 2 : 1 premagale državne prvake Olimpijo, Kalcer Radomlje pa v gosteh z 1 : 2 Bravo. Radomljanini so si s sedmim mestom že prej zagotovili obstanek v ligi, Domžale so na četrtem mestu v boju za igranje v evropskem tekmovanju. V zadnjem krogu se bosta ekipi v soboto ob 20.15 med seboj pomerili v Domžalah. Za drugoligaši so tekme 29. kroga. Triglav Kranj je gostil Jadran Dekani in igral neodločeno 0 : 0, z enakim rezultatom se je končalo tudi srečanje med Nafto 1903 in Roltekom Dob. Triglav in Dob se bosta pomerila v zadnjem krogu. Tekma bo v petek, 19. maja, ob 17.30 v Športnem parku Dob.

Jan Polanc zaključil kariero

Kranj – Včeraj so iz ekipe UAE Team Emirates sporočili, da njihov član Jan Polanc zaključuje profesionalno kolesarsko kariero. Razlog so težave s srcem. V letošnji sezoni 31-letni Kranjčan ni tekmoval. Za njim je zelo uspešna kariera. Profesionalni kolesar je bil deset let. V tem času je med drugim dosegel štiri zmage, dve na etapah Dirke po Italiji, leta 2015 in 2017. Leta 2019 je na Giru nosil tudi rožnato majico.

PLANINSKI IZLET: CERKOVNI VRH (804 M N. M.)

Idrijska strmina

Idrijsko-Cerkljansko pogorje. Strmina nad Spodnjo Idrijo. Tukaj ni nobene uradno markirane poti, ki bi bila v registru poti pri Planinski zvezi Slovenije.

JELENA JUSTIN

Danes vam bom predstavila vzpon na Cerkovni vrh, razpotegnjen greben nad Spodnjo Idrijo, ki ga pravzaprav označujeta dva Cerkovna vrha; bom rekla, da severni in južni, ki ima na zemljevidih poleg imena napisano še ime Lom. Nas zanima vzpon na Cerkovni vrh (Lom), a nanj se ne bomo povzpeli po običajni poti. Zanima nas t. i. Pr'farska gamsarica, neoznačena steza, ki preči pobočje Vranjega grebena.

Iz Kranja je najbližja pot do Spodnje Idrije skozi Žiri. Na koncu kraja zavijemo desno, na kar nas opozori tudi smerokaz. Cesta postane ožja, vzpenja se, ko dosežemo najvišjo točko, pa se

slikovito spušča v serpentinah. Na drugi strani mostu dosežemo glavno cesto, kjer zavijemo desno. Ko dosežemo Spodnjo Idrijo, zglejemo na levi strani kapelico in cerkev. Parkiramo na primernem mestu ob cesti. Parkirišč je dovolj. Začetek vzpona je mimo kapelice, po stopnicah do cerkve Device Marije Vnebovzete, imenovane tudi Marija na Skalici. Mimo cerkve se sprehodimo do pokopališča, zavijemo levo in se povzpemo do konca pokopališča, kjer so vrata. Smo na začetku Šolske grape. Naredimo nekaj korakov, pot se nadaljuje naravnost, a mi zavijemo desno, na še eno pot, ki se povzpne do senožeti. Pod nami se odpre lep pogled na Spodnjo Idrijo. Strmo

se povzpemo po senožeti, kjer je drevje trenutno v bujnem razcvetu. Na naši levi kot vojaki stojijo strumne smreke. Pot se za trenutek položi in zavije malce bolj v levo. Globoko pod nami, na naši levi strani, je Šolska grapa. Steza se precej strmo vzpenja in približno po 15 minutah smo na razpotju, kjer levo vodi smerokaz Cerkovni vrh/Lom, desno pa pot Pod Vranjim grebenom. Zavijemo desno. To je naša Pr'farska gamsarica. Zakaj tako ime? Ker se začne pri Fari in ker bomo na tej prečni poti zagotovo videli gamse. Pot se ves čas prečno vzpenja, ponekod precej strmo. Naj opozorim, da je steza občasno težje sledljiva, ker je na njej kup podrtega drevja, ravno tako je

Pogled na greben iz Spodnje Idrije / Foto: Jelena Justin

neuhojena in zahteva trden korak. Pot preči dve večji grapi. Ena je malce bolj 'sitna', saj znajo biti kamni vedno mokri. Previdno. Steza nas pripelje do velike poseke in se usmeri levo proti skalam. Drznem si reči, da je skalna polica, mimo kate-re bomo šli, spalnica gamsov in s kančkom pozornosti bomo katerega tudi ugledali.

Steza se povzpne do gozdne ceste. Če si želimo še malce začiniti vzpon, na cesti takoj zavijemo levo na grebensko pot, ki pa je, roko na srce, trenutno v bolj klavrnem stanju in precej težko sledljiva, zaraščena. No, ko smo enkrat na grebenu, ni več težav, edino sestop z enega od vrhov v grebenu je malce neprijeten. Pa klopov je veliko.

Raje predlagam, da sledimo cesti v levo in pripeljala nas bo do kmetije Lom, kjer nas do vrha Cerkovnega vrha loči slabih sto višinskih metrov. Steza je čudovita. Dosežemo nekakšno sedlo med grebenom in Cerkovnim vrhom. Z leve strani bi prišli, če bi se lotili neoznačena grebena, tako pa na sedlu zavijemo desno in se povzpemo na skalnati vrh, ki nagradi z razgledom: Kobalove planine, Jelenk, Kendove robe, Hleviška planina, bolj v daljavi pa se pokažejo tudi Porezen in Golaki.

Do sedla se vrnemo po poti vzpona, tam pa zavijemo desno na lokalno markirano pot, ki nas pripelje nazaj do Fare. Pot za sestop je strma in predvsem po dežju zaradi prepletelih korenin na poti terja nekaj več previdnosti.

Nadmorska višina: 808 m
Višinska razlika: 500 m
Trajanje: 4 ure
Zahtevnost: ★★★★★

Vrh Cerkovnega vrha (Lom) / Foto: Jelena Justin

Zahtevna, neoznačena pot, ki poteka pod Vranjim grebenom / Foto: Jelena Justin

Kolesarsko potepanje po Franciji, 1. del

GLASOVA KOLESARJENJA

SLAVKO ZUPANC

Z eno od mojih kolesarskih druščin, imenovano Ar-kolo-navti, smo v letih od 2007 do 2022 prekosarili že velik del Evrope. Za vse, od ideje, organizacije do izvedbe vsakoletnega kolesarskega potepanja, poskrbi Milan Selan, ki ima na svoji spletni strani www.potepinko.si objavljene vse podrobnosti o preteklih kolesarjenjih in načrtih za prihodnje ar-kolo-navtske kolesarske avanture.

Lansko leto septembra smo se s kolesi potepali po Franciji, ob Loari, Atlantiku in kanalu dveh morij, ki povezuje Atlantik in Sredozemsko morje. Potovanje smo začeli v Orleansu in kolesarili ob Loari do Angersa, kjer smo zapustili reko in kolesarili proti La Rochelle

Blois, kamniti most čez Loaro, v ozadju je stolnica sv. Ludvika. / Foto: Slavko Zupanc

ob Atlantskem oceanu. Nadaljevali smo ob obali Biskajskega zaliva do Bordeauxa in nato ob kanalu dveh morij do Seteja ob Sredozemskem morju. V 13 dneh smo prekosarili 1300 km.

Na izhodišče v Orleansu smo pripotovali v dveh skupinah. Ena skupina se je pripeljala s kombijem, ki nas je potem spremljal na celotni

poti, druga skupina pa je prispela s Flixbusom. Mesto Orleans ima bogato zgodovino, na kar spominjajo številne znamenitosti: stolnica sv. Križa, most Jurija V., trg La Place du Martroi s kipom narodne junakinje in svetnice Ivane Orleanske na koprju, ki je znana tudi kot Devica Orleanska. Prvi dan nas je pot vodila iz Orleansa po

Grad Angers / Foto: Slavko Zupanc

dolini reke Loare, ki je znana po številnih gradovih, skozi mesta Beaugency in Blois do Amboise, kjer smo prenočili.

Drugi dan smo nadaljevali po dolini reke Loare. Pot nas je vodila skozi manjše kraje in po razgibani pokrajini skozi vinograde do mesta

Tours, ki je bilo pomembno že v galskih časih in v času Rimskega cesarstva. Staro mestno jedro s stolnico sv. Gacijana in gradom je bilo pred leti temeljito obnovljeno. Po ogledu mesta smo nadaljevali po levem bregu Loare do našega dnevnega cilja v mestu Saumur z

znamenitim gradom Chateau de Saumur.

Tretji dan smo kolesarili ob Loari do mesta Angers z gradom s 17 stolpi nad starim mestnim jedrom, kjer je znamenita stolnica sv. Mavricija z zvonikoma, visokima 75 m. V Angersu smo zapustili reko in kolesarili po podeželju in nekoliko bolj razgibani pokrajini proti mestu Cholet, kjer smo prenočili.

Naslednji dan smo nadaljevali svojo pot proti Atlantskemu oceanu. Napovedan je bil dež, zato se je polovica skupine odločila za kombi. Drugi smo se pripravili za kolesarjenje v dežju in po razgibani pokrajini preko najvišje točke na celotnem kolesarjenju Mont Mercure (290 m n. m.) uspešno prikosarili do hotela v Puilboreau v predmestju La Rochelle, kjer smo prenočili.

Volkovi napadajo drobnico

Volk je v noči s sobote na nedeljo le nekaj sto metrov proč od Blejskega jezera v ograjenem pašniku pokončal šest ovc, že nekaj dni prej pa na Kriški gori devet ovc in koz. V Zgornjih Gorjah so se včeraj na protestu zbrali domačini in kmetje Zgornje Gorenjske, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje države.

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – V noči s sobote na nedeljo, ko je ob Blejskem jezeru potekala tekaška prireditev, je volk ali več njih »plesalo« po pašniku rejca Petra Žemva, ki je le nekaj sto metrov oddaljen od jezera in trideset metrov od najbližje hiše. Čeprav je pašnik ograjen z 1,3 metra visoko ograjo – spodaj z žično mrežo in zgoraj še z žico – in je bil med dvaindvajsetimi ovcami na paši tudi pes, je volk zašel na pašnik in se znesel nad njimi. Skupno je pokončal šest ovc, dve je poškodoval, še dve pa na kmetiji pogrešajo.

Rejec Peter Žemva je obupan. Ne ve, kaj bi naredil, in se sprašuje, kdo bo odgovarjal za škodo. Skrbi ga, kaj bo v prihodnje. Redi od sto do sto dvajset ovc, od tega jih ima čez sedemdeset na Sta-

Na včerajšnjem protestu zoper volka v Zgornjih Gorjah / Foto: Gorazd Kavčič

napadel eden od mlajših volkov, ki pripada poključnemu tropu in so ga verjetno pred nedavnim opazili tudi lovci

spomladi povečal z novimi mladiči in koliko enoletnikov se je odselilo iz tropov in si poiskalo svoj življenjski prostor,« je dejal.

Blejski primer ni osamljen

Napad volka na drobnico na Bledu ni osamljen. Že v noči z 8. na 9. maj je volk na Kriški gori pokončal šest odraslih ovc, eno odraslo kozo ter po eno jagnje in kozlička, še dve ovci je močno poško-

Volkovi povzročajo škodo rejcem drobnice, sejejo pa tudi strah med prebivalstvom.

doval. Kot je dejal Aleš Pičulin iz kranjske območne enote zavoda za gozdove, jih je o napadu obvestil rejec, ki čredo ovc in koz dnevno spremlja tako fizično kot preko GPS ovratnic, s katerimi je opremil nekaj živali. Takoj po napadu je zaprosil zavod

za gozdove za izposojno interventnega kompleta visoke električne mreže. Uporabljal jo bo kot nočno ogrado, v katero bo čez noč zapiral čredo z okoli dvesto glav drobnice.

Protest zoper zveri

Domačini iz gorjanske občine in kmetje z Zgornje-gorenjskega so se včeraj zbrali v Zgornjih Gorjah na protestu. »Od ministrstva za naravne vire in drugih pristojnih državnih organov zahtevamo, da začnejo takoj ukrepati glede velikih zveri na Gorenjskem in s tem v prvi vrsti zaščitijo naše občane in občanke pred napadi volka,« je ob včerajšnjem protestu dejal gorjanski župan Peter Torkar in dodal, da napad volka na drobnico na Bledu dokazuje, da je volk že v vasi.

Ob blejskem dogodku so se odzvali tudi v Civilni iniciativi 71, kjer pričakujejo od pristojnih odgovor, kako naj letos na območjih prisotnosti zveri pasejo živino.

Tržne cene govejega mesa

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja pripravlja tudi tržno poročilo za goveje meso. Pogledjmo, kakšne so bile cene v tednu med 1. in 7. majem, ko je bilo zaklanih 267 bikov, starih od enega do dveh let (kategorija A), 25 več kot dve leti starih bikov (B), 102 kravi (D), 95 telic (E), 65 goved, starih do osem mesecev (V), štiri goveda v starosti od

osem do dvanajst mesecev (Z) in eno kastrirano moško govedo (C). K ceni so prištet povprečni prevozn stroški v višini 9,68 evra na sto kilogramov hladne mase. Pri kakovostnih razredih se oznake U, R, O, P nanašajo na vizualno ocenjevanje mesnatosti živali, oznake 2, 3 in 4 pa določajo razvrstitev trupa glede na zamaščenost. Oznaka n. z. pomeni, da v tisti kategoriji ni bilo zakola.

Cene klavnih trupov oz. polovic (v EUR/100 kg)

Kakovostni razred	Kategorija					
	A	B	D	E	V	Z
U2	488,59			429,68		379,68
U3	486,06			481,78		n.z.
U4				459,00		
R1					459,68	
R2	474,62			445,69	434,63	439,68
R3	475,41	461,33	374,87	451,68		459,68
R4			382,34	447,32		
O1					440,00	
O2	445,26		314,12	407,87	428,87	219,68
O3	459,59		332,05	426,87		n.z.
O4			355,99	412,16		
P1					379,68	
P2			283,52			n.z.
P3			310,98			

Podpore za nakup strojev

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ob koncu aprila objavilo javni razpis, s katerim namenja 15 milijonov evrov za sofinanciranje nakupa kmetijske mehanizacije za spravilo rastlinskih pridelkov in za pridelavo vrtnin – strojev za spravilo zrnatih, silažnih in predilnih poljščin, krompirja, čebule,

sadja, hmelja, grozdja in oljker ter namenskih vrtnarskih in zelenjadarskih strojev. Za sofinanciranje se lahko potegujejo kmetije (tudi majhne), skupine kmetij, podjetniki in pravne osebe. Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja bo sprejemala vloge do 26. julija. Finančna podpora bo znašala od trideset do petdeset odstotkov upravičenih stroškov.

Festival Dobrote slovenskih kmetij

Kranj – Ta konec tedna, od petka do nedelje, bo v minoritskem samostanu na Ptujju tradicionalni, že 34. festival Dobrote slovenskih kmetij. Uradno odprtje festivala bo v petek, zbrane bo nagovorila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Irena Šinko. Kmetijam, ki so s prehranskimi izdelki sodelovale na ocenjevanjih, bodo podelili priznanja, podelitev bo v dveh delih – v soboto in v nedeljo. Med dobitniki priznanj so tudi kmetije s širšega gorenjskega območja. Še pred uradnim odprtjem festivala bo strokovni posvet o pomenu in koristih ocenjevanja izdelkov s kmetij za izboljšanje kakovosti in zmanjšanje zavržkov in izgub hrane. V nedeljo bo za vse udeležence sveta maša, v času festivala pa bo tudi več kulturnih dogodkov.

Rejec Peter Žemva je na protest pripeljal tudi štiri ovce, ki jih je pokončal volk. / Foto: Gorazd Kavčič

ri Pokljuki, kjer varuje trop pred volkovi, medvedji in šakali tudi s štirimi psi.

Trije tropi volkov

Kot je ob dogodku na Bledu dejal Blaž Černe iz blejske območne enote zavoda za gozdove, ki je popisal škodo, je drobnico verjetno

Lovske družine Bled. Po oceni zavoda za gozdove naj bi se jeseni na Zgornjem Gorenjskem zadrževali trije tropi – jeloviški z desetimi volkovi, poključki z osmimi in še trop z desetimi volkovi, ki so križanci s psi. Koliko jih je zdaj? »To je težko oceniti. Ne vemo, koliko se je stalež

Visoke cene kmetijskih zemljišč

V Kranju in okolici je lani srednja cena kmetijskih zemljišč znašala šest evrov za kvadratni meter, državno povprečje je bilo 1,80 evra.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih geodetske uprave je bilo lani v Sloveniji za 64 milijonov evrov prometa s kmetijskimi zemljišči. Sklenjenih je bilo 9012 kupoprodaj, v katerih je lastnika zamenjalo 4876 hektarjev zemljišč. Število kupoprodaj zmerno narašča že vse od leta 2015, lani jih je bilo v primerjavi z letom

prej za dva odstotka več, površina prodanih zemljišč pa je bila manjša za več kot petino. Na gorenjskem območju je bilo v 316 poslih prodanih 170 hektarjev zemljišč, na alpskem turističnem območju (Kranjska Gora z okolico, Bled z okolico, Bohinj) pa v 135 poslih 222 hektarjev. Srednja cena za kvadratni meter je v Sloveniji lani znašala 1,80 evra in je bila v

primerjavi z letom prej višja za 11 odstotkov, v primerjavi z letom 2015 pa za 47 odstotkov. Med vsemi analitičnimi območji je bila lani najvišja srednja cena v Primorju – 6,63 evra za kvadratni meter, na drugem mestu pa sta bila Kranj z okolico in Ljubljanska kotlina s ceno šest evrov. V Škofje-loškem hribovju je srednja cena znašala 3,56 evra. Na

Gorenjskem je bila srednja cena lani za deset odstotkov višja kot predlani, v primerjavi z letom 2015 pa je bila višja za 21 odstotkov.

Največjo prodajo kmetijskih zemljišč v Sloveniji so lani zabeležili v okolici Kranja, kjer je bilo za okoli 420 tisoč evrov oziroma po 11 evrov za kvadratni meter prodano 3,8 hektarja veliko prvovrstno zemljišče.

Mizar-monter in mizar (m/ž)

Iščemo nove sodelavce, mizarje in mizarje-monterje, za delo v delavnici in za okrepitev naših ekip za montažo akustičnih panelov in vrat v športnih dvoranih v Avstriji in Nemčiji. Nudimo stalno zaposlitev v Avstriji z vsemi pripadajočimi dodatki in odlično delovno vzdušje. Delovni teden mizarjev v delavnici: štiri delovni dnevi in trije prosti dnevi. **Obiščite nas na www.diaplan.com, 9611 Nötsch, Nötsch 245, ali pokličite 0043 676 460 17 02 (Janez Grljic).**

Veselim se vašega klica.

Vinjeni za volanom

Gorenjski policisti napovedujejo, da bodo vsakodnevno preverjali psihofizično stanje voznikov vozil.

SIMON ŠUBIC

Bukovica – Škofjeloški policisti so v četrtek zgodaj zjutraj na cesti Škofja Loka–Železniki obravnavali prometno nesrečo, v kateri se je ena oseba poškodovala. Kot so ugotovili, je 46-letni voznik v križišču v Bukovici izsilil prednost voznici, nato sta medsebojno trčila z avtomobilom. Avtomobil voznice je odbilo še v avtomobil 48-letnega voznika, za katerega so kasneje ugotovili, da je vozil pod vplivom alkohola (0,35 mg/l). Voznica se je v nesreči poškodovala in so jo z reševalnim vozilom prepegljali v zdravstveno ustanovo.

V soboto zjutraj je v Lahovčah 25-letni voznik z avtomobilom zapeljal s ceste in trčil v živo mejo. Ker

je vozil pod vplivom alkohola (0,32 mg/l), so mu nadaljnjo vožnjo prepovedali, vozniško dovoljenje pa odvzeli za 24 ur.

Škofjeloški policisti so imeli v soboto nekaj pred 4. uro v postopku 69-letnega voznika, ki je vozil avtomobil pod vplivom alkohola (0,82 mg/l). V soboto popoldne pa so ustavili še enega 69-letnega voznika, ki je vozil avtomobil pod vplivom alkohola – namerili so mu 1,52 mg/l alkohola v izdihanem zraku, kar je več kot tri promile. Oba voznika so pridržali do 12 ur.

Kranjskogorski policisti pa so v petek okoli 18. ure obravnavali 56-letnega voznika, ki je vozil traktor brez ustreznega voznškega dovoljenja in pod vplivom alkohola (0,10 mg/l). Traktor so mu zasegli.

Nasilnežema izrekli prepoved približevanja

Kranj, Radovljica – Kranjski policisti so v nedeljo nekaj pred 10. uro obravnavali nasilje med partnerjema. Zaradi izvajanja nasilja nad zunajzakonsko partnerico so 32-letnemu moškemu izrekli prepoved približevanja. Enak ukrep so radovljiški policisti v soboto zvečer izrekli 31-letnemu moškemu, ki je bil prav tako nasilen do ženske. Za oba zbirajo obvestila v smeri kaznivega dejanja z elementi nasilja, o čemer bodo obvestili tudi pristojno tožilstvo.

Ukradli elektronske aparate

Radovljica – Radovljiški policisti so v petek okoli 2.30 obravnavali vлом v poslovni prostor. Neznani storilec je nasilno vstopil v objekt in si protipravno prilastil več kosov elektronskih aparatov. Podjetje je oškodoval za več tisoč evrov.

Z viličarjem trčil v delavko

Žeje pri Komendi – V petek popoldne se je zgodila delovna nesreča v podjetju v Žejah pri Komendi. Kot so ugotovili policisti, je delavec v skladišču pri vožnji z viličarjem spregledal drugo delavko in trčil vanjo. V nesreči se je huje poškodovala, vendar njeno življenje ni ogroženo.

Trčila v fizični zapori na delovišču

Lesce – Gorenjski prometniki so v nedeljo obravnavali prometno nesrečo, v kateri je voznik na avtocesti med Lescami in Vrbo z avtomobilom trčil v pokončno fizično zaporo na delovišču. Isti dan je v fizično zaporo, tokrat Lipcami in Lescami, trčil tudi 77-letni voznik avtomobila.

Bikca rešili iz tolmunu

Gorski reševalci iz Škofje Loke so v petek v Davči ob pomoči helikopterja iz tolmunu v strmi grapi rešili bikca.

ANA ŠUBIC

Davča – V petek ponoči je v Davči mlad bik, potem ko naj bi se stregel z drugim bikom, podrl ogrado in odšel na potep. Na poti mu je zdrsnilo in je po strmi grapi padel v tolmun. Lastnik ga je zjutraj našel in poklical na pomoč. Center za obveščanje Kranj je aktiviral reševalce Gorske reševalne službe Škofja Loka, ki so se takoj odzvali na pomoč.

Kot so pojasnili v Gorskem reševalni zvezi Slovenije (GRZS), so gorski reševalci s pomočjo vrhne tehnike izmučenega in podhlajenega bika, potem ko se je sam zaman trudil rešiti iz hladne vode tolmunu, v katerem je preživel že nekaj časa, dvignili na suho. S tem so preprečili še hujšo podhladitev in ga ohranili pri življenju. »To sicer ni bila najlažja naloga, saj mladi bikec po

Kranjska občina mora plačati tristo tisoč evrov odškodnine

Mestna občina Kranj mora plačati tristo tisoč evrov odškodnine novomeškemu podjetju Trata zaradi izgube dobička, ker v letu 2018 kot najugodnejši ponudnik ni bilo izbrano za koncesijskega izvajalca javne gospodarske službe urejanja in čiščenja javnih zelenih površin.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo sodbo prvoinstopenjskega sodišča, po kateri je Mestna občina Kranj (MOK) dolžna podjetju Trata iz Novega mesta plačati več kot 300 tisoč evrov odškodnine zaradi izgube dobička. Z MOK so sporočili, da bodo na vrhovno sodišče vložili predlog za revizijo. Gre za štiri leta star spor glede izbire koncesijskega izvajalca javne gospodarske službe urejanja in čiščenja javnih zelenih površin iz decembra 2018, ko se je tedanjemu županu Boštjanu Trilarju že iztekal mandat. Sedanje vodstvo MOK na čelu z županom Matjažem Rakovcem je v sporočilu za javnost, s katerim je pred dnevi obelodanilo odločitev višjega sodišča, poudarilo, da je bila koncesijska pogodba sklenjena »v času, ko bi moralo odhajajoče vodstvo občine načeloma opravljati le še tekoče posle«.

MOK je 14. decembra 2018 s podpisom petletne koncesijske pogodbe oddala izvajanje javne gospodarske službe urejanja in čiščenja zelenic podjetju Flora Sport iz Kranja za ceno dobrih 552 tisoč evrov na leto. Neizbrani ponudnik Trata Novo mesto, ki je na razpisu ponudil za več kot polovico nižjo ceno (243 tisoč evrov na leto), se na izbiro tedaj ni pritožil, je pa kasneje vložil tožbo. Izvedbo razpisnega postopka je sicer vodil zunanji izvajalec.

Julija 2022 je sodišče razsodilo v korist novomeškega

V Kranju so decembra 2018 koncesijo za urejanje in čiščenje javnih zelenih površin podelili podjetju Flora sport, čeprav je bila njegova ponudba več kot enkrat višja od ponudbe Trate Novo mesto. Slika je simbolična. / Foto: arhiv GG

podjetja. MOK se je nad sodbo pritožila na višje sodišče, ki pa je pritožbo zavrnilo, s čimer je sodba prvoinstopenjskega sodišča postala pravnomočna, MOK pa mora novomeškemu podjetju plačati 300 tisoč evrov odškodnine. »MOK bo v vsakem primeru na Vrhovno sodišče vložila predlog za revizijo v tej pravdni zadevi. Sedanje vodstvo MOK bo storilo vse za zaščito interesov mestne občine in omilitev škodljivih posledic veljavne koncesijske pogodbe, ki je bila tedaj pravno neupravičeno sklenjena,« napovedujejo na MOK.

Kranjska občina sicer toži Floro Sport za sodno razvezo petletne koncesijske pogodbe, ki se bo konec leta

iztekla. Po sklenitvi pogodbe s podjetjem Flora Sport je namreč Državna revizijska komisija (DVK) na zahtevo ministrstva za javno upravo izvedla revizijo razpisnega postopka in ugotovila določene nepravilnosti. V sklepu, izdanem 10. julija 2019, je med drugim zapisala: »Dvom v naročnikovo enakopravno in nediskriminatorno obravnavo ter v transparentno vodenje postopka je v konkretnem primeru še toliko večji, saj je izločeni ponudnik, kot pravilno opozarja vlagatelj, oddal (naj)ugodnejšo ponudbo. Cena izbranega ponudnika znaša 552.130,51 evra brez DDV, cena izločenega konkurenta pa 243.029,07 evra brez DDV, poleg tega

je treba tudi upoštevati, da sta navedeni ceni ponujeni za eno leto opravljanja razpisanih del, pogodba za izvajanje razpisane storitve pa je z izbranim ponudnikom podpisana za dobo petih let.«

DVK pa pred štirimi leti kljub ugotovljeni utemeljenosti zahtevka za revizijo razpisnega postopka ni razveljavila. Kot je namreč tedaj ugotovila, ugotovljenih kršitev naročnika, torej MOK, ni bilo mogoče več odpraviti, saj je ta 14. decembra 2018 z izbranim ponudnikom Floro Sport že sklenila koncesijsko pogodbo. Tako lahko MOK razvezo te pogodbe uveljavi le v pravnem postopku, ki pa ga sodišče še vedno rešuje.

Izmučenega in podhlajenega bika so uspešno rešili iz mrzlega tolmunu. / Foto: GRS Škofja Loka

RAZVEDRILNO GG

VRTNICE, GIN IN IZJEMNA GRANITA

Bled Rose Hotel je povabil na spajanje kulinarike in ginov Heaven & Hell. Slednje je na različne načine povabljenim predstavila kuharska ekipa hotela, v katerem že nekaj časa glavno kuhalnico vihti Grega Rozman.

Alenka Brun

V Bled Rose Hotelu na Bledu, kjer so znani po tem, da je njihov prepoznavni znak ali kar element hotela vrtnica, so začeli z omenjenim ginom pisati novo zgodbo. Heaven & Hell pod blagovno znamko Kiss of Immortality namreč predstavlja edinstveni London dry gin, ki je slovenskega porekla, proizvedli pa so ga v evropski destilarni. Destilacija gina poteka na tradicionalen način, za prefinjen okus pa se uporablja 47 različnih rastlin. Ideja zanj se je rodila v Prekmurju, lastnika blagovne znamke pa sta Tanja in Robert Sobočan.

Nebesa in peklo

V družini predstavljenih ginov »nebes in pekla« smo spoznali tudi tistega, ki so ga ustvarili za hotel, poleg

V vlogi angela in temnega (padlega) angela sta goste v avli hotela pričakala Nina Nišič in Nik Erlah. / Foto: Alenka Brun

običajnega pa še dva zanimiva okusa: eden je nastal v sodelovanju z oljarno Kocbek, kjer da ginu piko na i okus bučnih semen, drugi pa je šel še korak dlje in je ujel v steklenico esenco paradižnika – pri tem so sodelovali s podjetjem Lušt. Najbrž ob tem ni težko ugotoviti, kakšen gin so ustvarjalci pripravili za hotel – zlahkni eliksir so kombinirali z okusom vrtnice.

Dvorana Rose v blejskem hotelu, ki je znan tudi po tem, da stoji tako rekoč ob Blejskem jezeru, je tako konec tedna gostila posebno večerjo, kjer je glavna kuharica Grega Rozman s svojo ekipo pripravil prepletanje kulinaričnega popotovanja z omenjenim ginom oziroma okusi iz njegove družine. Pethodni meni je pospremil tudi spremljevalni glasbeni program z izbranimi

gosti: nastopila sta Alenka Gotar in Anže Šuštar, z električno violino pa je svoj pečat dodala še Ekaterina Lepoša. Za druge glasbene ritme je med večerjo in po njej skrbel didžej. Povezovanje dogodka so zaupali Miši Margan Kocbek.

Med gosti, ki so se odzvali vabilu na večerjo, smo opazili tudi pevca Sebastiana in Ines Erbus, Danico Lovenjak, veliko novinarjev, v vlogi angela in temnega (padlega) angela pa sta nas v avli hotela pozdravila Jeseničanka Nina Nišič in Tržičan Nik Erlah, ki sta z razprtimi krili ustvarjala res navdušujoč pozdravni prizor – v stilu glavne zvezde večera, gina Heaven & Hell. S svojim videzom in prijazenostjo je ponovno blestela Natalija Kovač, direktorica hotela, ki ga radi poimenujejo tudi hotel za instagramarje, saj je naklonjen spletnim vplivnežem oziroma bi lahko rekli, da gre velik del njegove marketinške zgodbe tudi v tej smeri.

Sebastian in Ines Erbus / Foto: Alenka Brun

Pethodni meni

Pozdrav iz kuhinje je bil tokrat sestavljen iz treh manjših pozdravov: najprej prepoznavni hlebček Grega Rozmana, ki sta ga pospremila namaza, nato ostriga, ki je kot eden od treh pozdravov prispela na mizo tako, kot se spodobi – kraljevsko, neke vrste »shot« z ginom v slogu bloody mary pa je bil tretji, utekočinjeni pozdrav. Sledili sta hladna in topla predjed in potem še granita gina, koromača, vanilje in borovnice, ki je res navdušila. Na krožniku glavne jedi je bilo jagnje v družbi črnega korena z limono, posebne maslene

omake, t. i. buree blanc, s pomarančno lupino, krompirja, kremne cvetače in rozin z zvezdnatim janežem. Če se vrnemo: za hladno predjed so postregli mariniranega lososa v ginu, pri topli pa so bila na krožniku glavna račja jetra. Po glavni jedi se je zelo prilegel grizljaj iz buče, ki smo ga lahko pomakali v belo in pikantno temno čokolado. Za konec je sledila sladica (sorbet gina, vložene robide, karamelizirano jabolko, brinove jagode), a se tokrat z njo večer ni zaključil. Veliki finale je pripadal torti, ki je na mizo med goste prispela ob polnoči.

Miša Margan Kocbek in Grega Rozman / Foto: Alenka Brun

Anže Šuštar in Alenka Gotar / Foto: Alenka Brun

Gin s tonikom so postregli v »dimljenem« kozarcu. / Foto: Alenka Brun

Zmagala je Švedska, Slovenci enaindvajseti

V drugem predizboru za Pesem Evrovizije se je slovenska skupina Joker Out uvrstila naprej. Ob koncu predizbora sta jo voditeljci prebrali kot zadnje, desete srečneže, ki so si pripeli vstopnico za sobotni finalni nastop, a je bila končna lestvica izbrancev naključna. Kasneje se je izkazalo, da so dobili kar lepo število točk in so se uvrstili precej pod vrh izbrane deseterice. V velikem evrovizijskem finalu, ki je potekal v soboto, 13. maja, so se tako znašli v družbi predstavnikov 26 držav, med katerimi je na koncu slavila Švedska. Stavnice so ji napovedovale zmago že od začetka in tako strokovna komisija kot glas ljudstva sta jo na koncu postavila na prvo mesto. Po glasovanju ljudi pa so se karte precej premešale. Hrvati so se uvrstili višje na lestvici, na drugo mesto so se povzpeli Finci. Tretja je bila na koncu predstavnica Izraela. Joker Out so se uvrstili na 21. mesto.

O VELIKANU VRHARJU

S prvo pravljico Velikan Vrhar je avtorica Hermina Jelovčan zastavila sklop pravljic, ki bodo izhajale pod skupnim naslovom Pravljice izpod Starega vrha.

Mateja Rant

Pravljica o velikanu Vrharju se ji je porodila na enem od njenih sprehodov po Starem vrhu. »V Javorjah je tudi Meteoritkova pot, na sredini katere je velika skala. Temu delu rečemo Za pečjo. In ker imam domišljije 'za izvoz', se mi je ob tej skali utrnila ideja za pravljico, ki je povezana z našim krajem,« je razložila Hermina Jelovčan. K pripovedovanju pravljic jo sicer ves čas spodbujajo tudi njeni trije nečaki. Nečakinja Lucija Remškar je ob njenem pripovedovanju risala in tako je nastala slikanica, ki jo je založilo Turistično društvo Stari vrh, saj je Hermina Jelovčan njihova zelo aktivna članica.

S pravljico o velikanu Vrharju je že lani navdušila tudi otroke v vrtcu v Javorjah in tudi to je bil eden od razlogov, da se je odločila,

Hermina Jelovčan z nečakinjo Lucijo Remškar / Foto: Osebnih Arhiv

da jo zapiše in izda v knjižni obliki. »Otroci v vrtcu so na podlagi pravljice vse

leto ustvarjali: izdelali so risbo velikana, hodili po njegovi poti in iskali dragulje,

nabirali zelišča za čaj ...« je razložila Hermina Jelovčan. Tako je pred dvema tednoma izšla slikanica, ki pripoveduje zgodbo o revni deklici Jerici, ki je sama skrbela za bolnega očeta. Njen trud je opazil tudi gorski mož Vrhar, ki se mu je deklica zasmilila in jo je želel vzeti k sebi. A čeprav jo je mamil tudi z zlatom in dragulji, ni želela zapustiti očeta. V jezi in žalosti je Vrhar odlomil veliko skalo in jo zalučal na zaklad, da so se dragi kamni raztresli po bregovih. To so videli dobre gozdne vile, ki so dragulje spremenile v zdravilne rožice, s katerimi je Jerica pozdravila očeta.

Po besedah Hermine Jelovčan že nastajajo nove pravljice, ki bodo prav tako povezane z njenim domačim krajem. »Nekaj pravljic bo povsem avtorskih, kot je Velikan Vrhar, obenem pa sem se odločila zapisati tudi pravljice, ki sta mi jih pripovedovali mama in stara mama, da ne bodo utonile v pozabo.«

Slikanico je z ilustracijami opremila Lucija Remškar.

/ Foto: Mateja Rant

PESMI MLADIH

Ne išči

Ne išči resnice med ljudmi, ki delajo krivice.

Ne išči ljubezni pri tistih, ki je ne poznajo.

Ne išči objema od prijateljev, ki to niso.

Vzemi resnico, ljubezen, objem v svojo dlan in nikoli je ne razpri.

Simona

Svet je okrogel zato, da ga lahko obkroža prijateljstvo. Naj bo resnica vedno na prvem mestu, nato ljubezen in objem. Meta

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOŽIVETJA • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • DOŽIVETJA

DRUGI SLOVENSKI TEDEN NAKITA

Alenka Brun

V Sloveniji do 19. maja poteka Slovenski teden nakita SIJW 2023. Posvečen je oblikovalcem sodobnega nakita, ki so v svojem poklicu velikokrat nevidni ali prezrti, saj je pozornost pri tovrstni umetnosti običajno usmerjena v končni izdelek.

Na Slovenskem tednu nakita lahko občudujete sodoben nakit več kot sto domačin in tujih oblikovalcev, med katerimi jih polovica prihaja iz Slovenije, deset pa jih sodeluje tudi v povezavi z Romunskim tednom nakita.

Gre trenutno za edini dogodek v Sloveniji, ki je usmerjen v promoviranje sodobnega oblikovanja nakita in njegovih ustvarjalcev. Je tudi trajnostno naravnano in kulturno-izobraževalni dogodek, ki združuje razstave, tečaje, delavnice, predavanja ter vodenja po razstavah. Letos so organizirali tudi tekmovalni del

in bodo podelili nagrade za predstavljena dela v več kategorijah, kar se bo zgodilo 18. maja v Grand Plaza hotelu v Ljubljani. Če vam uspe obiskati Slovenski teden nakita, lahko tudi na tak način vstopite v zanimiv in čaroben svet oblikovalcev nakita.

Letošnja tema SIJW 2023 je sodobna alkimija – umetnost preoblikovanja, ki je razdeljena na tri dele: prvi je preteklost – tradicija v nakitu (kulturna dediščina, obrt); drugi je sedanjost – trajnost

v nakitu (trajnostni materiali, reciklirani materiali) in tretji predstavlja prihodnost – znanost in tehnologija v nakitu (nakit in robotika, umetna inteligenca, digitalizacija). Razstave in spremljevalne dogodke gostijo Ljubljana, Maribor, Izola, Radovljica, Slovenj Gradec, medtem ko so odprtje Tedna nakita pripravili z osrednjo razstavo v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani.

Med razstavljalci, oblikovalci nakita, najdemo tudi

nekaj gorenjskih imen, kot sta Huberto Široka z Bleda in Nataša Druškovič iz Kranja, medtem ko smo ime David Kramarič zasledili ob napovedanem prikazu in delavnici okovanja kamnov v Zlatarskem ateljeju Mengeš, ki je bila takoj ob začetku Tedna. Druškovičeva je minulo soboto pripravila delavnico Od skice do prstana, ki jo je gostil Gorenjski muzej, v največji meri pa so se odzvali najmlajši, ki jim je bila delavnica v prvi vrsti tudi namenjena. Spoznavali so osnovne tehnike, materiale, orodja oblikovanja nakita in ustvarjali predvsem uhane iz odpadne plastične embalaže. Huberto Široka pa 19. maja v ateljeju na Bledu pripravlja predavanje z demonstracijo Od nakita do skulpture – predstavitev zlatarskih in srebrokovaških tehnik »fold forming«, »synclastic« in »anticlastic«.

V Šivčevi hiši v Radovljici pa so v sklopu SIJW 2023 odprli razstavo nakita, kjer razstavljajo Sara Mermal, Kristina Drnovšek, Uršula

Odprtja razstave nakita v Radovljici se je udeležilo kar lepo število ljudi. / Foto: Alenka Brun

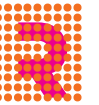
Rihtar, Huberto Široka, Arijana Gadžijev, Asteroid Mosaics, Mahshad Azadi, Helka Kettunen, Salvador Velco in Omri Goren. Nekateri od omenjenih so se odprtja udeležili, kustosinja in koordinatorka razstave, dr. Petra Bole, sicer tudi direktorica Muzejev radovljiške občine, kamor sodi tudi Šivčeva hiša, je pripravila krajši uvodni govor, besedo pa je predala tudi prisotnim umetnikom oblikovanja nakita, ki so nekaj

besed povedali o sebi, pa tudi o svojem delu. Njihove zgodbe pa se nanašajo predvsem na preteklost in sedanjost ter tradicijo v nakitu. O novi liniji zlatega nakita, ki ga ustvarjata in sta v pričakovanju njegovega lansiranja Kaya Kailani, ki sicer živi na Baliju, in Tadeja Zupan, Dolenjka, ki sedaj živi na Bledu, je spregovorila še Zupanova, razstava v Šivčevi hiši pa bo na ogled do 20. maja, in sicer med 10. in 12. uro ter 16. in 18. uro.

Zgodbe razstavljenega nakita v Radovljici so različne.

/ Foto: Alenka Brun

PRAZNOVANJA

OB DEVETDESETLETNICI

»Danes je izreden dan. Česa takega še nisem doživel,« ni skrival sreče in zadovoljstva Jože Čebašek, ko se je vračal s praznovanja, ki so ga ob njegovem devetdesetem rojstnem dnevu pripravili bližnji.

Ana Jagodic Dolžan

Rodil se je v Trbojah, pri Matozovih, 4. maja 1933 kot četrti otrok, dobil pa je še štiri sestre. Življenje na majhni kmetiji je bilo skromno – spomni se, kako je z volom oral njivo, okopal repo, gnal krave na pašo ..., a ob praznikih so uživali v dobri hrani. Ob nedeljah so se fantje in dekleta zbirali ob studencu, kjer so lovili in pekli ribe ter se družili ob različnih igrah.

Želel je postati mizar, vendar je tako naneslo, da se je mlad zaposlil. Oče mu je kupil kolo, da se je lahko vozil v »fabriko«. Kljub temu pa je našel čas za svojo strast,

Fotografija iz mladosti

/ Foto: osebnih arhiv

Na praznovanju so se Jožetu pridružili sestra, otroci, vnuki in pravnuka ter drugo ožje sorodstvo. / Foto: osebnih arhiv

fotografiranje, ki ga je tudi zbližalo s Francko. Njuna poročna fotografija je nastala pred 61 leti, naslednje leto pa se jima je pridružila prvo-rojenka Andreja. Imata štiri otroke, osem vnukov in dva pravnuka.

»Ati je bil izjemno delaven, praktičen, inovativen, natančen ... Naučil nas je pomembnosti trdega dela in številnih spretnosti. Omočil nam je šolanje in nas vedno podpiral pri sprejemanju pomembnih odločitev. Če smo potrebovali pomoč, jo je ponosno nudil, saj je bil

dejansko več vseh, česar se je lotil,« nam je zaupala hči Marjeta.

Na praznovanju visokega jubileja, ki mu je dala poseben pečat pesem, napisana posebej za slavljenca, je Jožetu podelil zlato plaketo in zahvalo za vse delo pri razvoju društva, Rekarjeva Joži in Jože pa sta mu zapela pesem. »Domači se vsem zahvaljujemo za prelep dogodek, saj je bil ati presrečen,« je bila ganjena tudi naša sogovornica. »Hvaležni smo tudi Domu Taber, da je za starše tako lepo poskrbljeno in da lahko toliko lepega še doživita.«

Presenečenje

Prejšnji ponedeljek so na obisk v Dom Taber, kjer sta Jože in Francka dobila nov

dom, prišli člani Folklorne skupine iz Cerkelj, med katerimi so sovaščani iz Trboj. Janez Oselj, ki je tudi član tamkajšnjega prostovoljnega gasilskega društva, je Jožetu podelil zlato plaketo in zahvalo za vse delo pri razvoju društva, Rekarjeva Joži in Jože pa sta mu zapela pesem. »Domači se vsem zahvaljujemo za prelep dogodek, saj je bil ati presrečen,« je bila ganjena tudi naša sogovornica. »Hvaležni smo tudi Domu Taber, da je za starše tako lepo poskrbljeno in da lahko toliko lepega še doživita.«

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Baby«

Pozdravljeni, z možem si že leta želiva otroka, pa nikakor ne morem zanositi. Stara sem že 30 let, poskušala sva že z umetno oploditvijo, otroka pa od nikoder.

Pozdravljeni, otrok bo prišel na ta svet, in to v nekaj letih, ko boste že popolnoma obupali in opustili želje. Pravite, da imata z možem kmetijo, kar pomeni, da bi lahko otroku ponudila veliko, predvsem pa kvalitetno življenje. Se strinjam, veliko lahko ponudite, pa ne samo svojemu otroku, lahko ga tudi posvojite. Na svetu je ogromno otrok, ki iz različnih razlogov že od rojstva ne živijo kvalitetnega življenja. Ne glede na barvo kože in okolje, v katerem so

se rodili, si vsi otroci zaslužijo dobre in ljubeče starše. Srečno.

»Menjava službe«

Pozdravljeni, rada bi zamenjala službo, ker se ne počutim dobro v trenutni.

Videti je, da je vaša služba sicer res malce predvsem dolgočasna, ni pa naporna ali zahtevna, predvsem pa je dobro plačana. Vaša potreba po menjavi izhaja bolj iz tega, da vam manjka nekaj spodbudnega v smislu dogajanja v vašem življenju. Potrebujete izstop iz cone udobja in več izzivov, ki pa jih morate poiskati tudi v svojem zasebnem življenju. Obrnite se okoli sebe, poiščite si drugačno družbo,

saj ste še mladi. Začnite se ukvarjati s kakšnim hobijem, ki vam bo popestril vsakdanjik, pa se vam tudi trenutna služba ne bo več zdela tako dolgočasna. Lepo vas pozdravljam.

»Noseča 1990«

Sem poročena in izvedela sem, da me mož vara. Poročena sva 12 let in imava enega otroka, sem pa noseča. Mislim, da me vara že leta. Ne vem, kaj storiti.

Vaša slutnja, da vas mož vara že leta, vas ne zavaja. To so afere z ženskami, ki pridejo mimo oziroma se slučajno začnejo, nekaj časa trajajo, potem pa se zaključijo. Ne obremenjujte se s tem, da tega niste že prej opazili, saj ima vaš mož tako službo, ki zahteva veliko odsotnosti od doma in ga ni bilo zlahka odkriti. In tudi pomembno ni, da niste prej opazili. Preteklost pustite za seboj, saj nima smisla kopati

po njej. Omenjate, da bi se soočili z možem. Vsekakor se boste morali prej ali slej spopasti s tem problemom. Mož vas ima na svoj način rad, ne more pa si pomagati. Tudi vi mu ne morete pomagati, dokler se sam ne bo odločil, da se spremeni. Seveda vam bo obljubljal vse mogoče, ker ne želi izgubiti vas in otroka. Navsezadnje vsak človek potrebuje prostor in osebo, ki jim lahko zaupamo. Zdaj ste pred odločitvijo, kaj storiti. Odi na svoje ali poskusiti urediti stvari. Odgovorni ste še za eno majhno osebo in drugo imate na poti. Ne delajte pa tega, da bi ostali poročeni zaradi otrok. Otroci so strašen senzor za življenje okoli njih, in če boste ostali z možem samo zaradi njiju, to ne bo dobro. Dobro razmislite, kako naprej in kaj si predvsem vi želite zase in za otroka. Vse bo dobro, ker zmorete. Srečno!

Slovenija ima talent z novim žirantom

Oder šova Slovenija ima talent je edinstven. Na njem se lahko zgodi karkoli. Prve avdicije se bodo začele ta konec tedna. Voditeljski tandem v ostaja enak – Sašo Stare in Peter Poles, medtem ko na mesto Branka Čakarmiša v žirantski četverici v deveti sezoni prihaja nov obraz, ki se ga po sodniški vlogi spominjamo iz dveh drugih oddaj, Zvezde plešejo in Znan obraz ima svoj glas, to je Andrej Škufca.

Andrej Škufca stopa v žirantske čevlje priljubljenega Branka Čakarmiša. / Foto: arhiv Pop TV

Mladoporočenci

Na **Bledu** sta 5. maja 2023 zakonsko zvezo sklenila Boštjan Žilavec in Sara Podkubovšek, 6. maja 2023 sta poročne zaobljube (zlata poroka – 50 let) obnovila Jože Ravnik in Branka Stare Ravnik, 10. maja 2023 sta se poročila Urban Celarc in Meta Kralj, 13. maja 2023 pa Erik Starc in Anita Begović. Dne 6. maja 2023 sta na **Gorenji Dobravi** sklenila zakonsko zvezo Jaka Zupanc in Melanija Križaj, v **Radovljici** pa 12. maja 2023 Blaž Lupše in Špela Korez ter 13. maja 2023 Matjaž Križaj in Monika Vovk.

Novorojenčki

V minulem tednu se je v kranjski porodnišnici rodilo 15 novorojenčkov, med njimi je bilo 12 dečkov in 3 deklice. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 4292 gramov, najlažji pa prav tako deček, tehtal je 3095 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 17 novorojenčkov, od tega 11 dečkov in 6 deklic. Najtežji je bil deček s 4600 grami, najlažja pa deklica, ki ji je tehtnica ob rojstvu pokazala 2750 gramov.

LAŽJI SUDOKU

3	4	2		9	5	7		
8			1				9	6
			7	2	8			3
	1	7						3
	8		3		6		2	
9						6	5	
	5		2	4	1			
2	3				9			4
			6	5	7		1	8

Rešitev:

2	9	1	5	7	9	6	7	1
7	1	5	8	9	8	1	6	2
6	9	1	7	2	8	5	2	1
1	9	2	8	7	8	2	5	9
6	7	2	5	6	7	1	9	5
9	6	7	9	2	1	5	7	2
5	6	7	2	7	6	9	1	1
9	6	7	6	1	5	7	2	9
7	1	2	5	6	9	7	2	6

TEŽJI SUDOKU

6			7					4
	4	7						5
				5	4			9
		8		6				3
		6	5		2	9		
4				7		2		
	6		9	4				
	5					6	1	
1					5			9

Rešitev:

6	9	7	5	7	9	6	7	1
2	1	5	8	9	8	1	6	5
4	6	1	7	6	2	9	8	1
9	2	9	7	1	6	7	2	5
8	7	2	6	5	9	1	7	2
6	7	1	6	9	7	8	2	5
9	6	7	9	2	1	5	7	2
1	5	6	8	7	7	2	2	9
7	2	8	6	1	7	5	6	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

Evropa v malem

Radovljiška graščina je bila v petek v znamenju Evrope. Osnovna šola A. T. Linhart je namreč spet pripravila prireditev Evropska vas, na kateri so se mladi lahko na ustvarjalni način seznanili z evropskimi kulturami, kulinariko, običaji, navadami, glasbo, posebnostmi in jeziki.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Sodelujoče šole so države predstavljale na stojnicah, ki so jih tokrat z Linhartovega trga zaradi slabega vremena prestavili v Radovljiško graščino. Rdeča nit je bila letos kulturna dediščina.

»Naš razred, 4. c, se je osredotočil na kulturo: arhitekturo, glasbo in ljudsko slovstvo v Nemčiji. Naslikali smo portret skladatelja Beethovna, izdelovali like iz Grimmovih pravljic in lesene bavarske hišice,« je povedala Jana Pristavec,

učiteljica na OŠ A. T. Linhart. »Pomembno se mi zdi, da se mladi skozi projekte, kakršen je Evropska vas, seznanijo z drugimi kulturami, narodi in državami v EU in se na ta način počutijo bolj domače tudi v sklopu Evrope,« meni Jana Pristavec, sicer po rodu Slovakinja.

Ob šoli gostiteljici so na prireditvi poleg vseh šol iz radovljiške občine sodelovale še OŠ dr. Josipa Plemlja Bled, OŠ Koroška Bela, OŠ Žirovnica in OŠ Franceta Prešerna Kranj, pa tudi radovljiški vrtec, knjižnica in

glasbena šola ter tri gostujoče šole iz tujine: iz Zagreba, Sarajeva in Hercegnovega.

Slednjega je predstavljala Osnovna šola Daša Pavičiča. »Otroci, ki našo državo predstavljajo v Radovljici, so tu prvič, šola pa je v projektu Evropska vas sodelovala na Linhartovem trgu že leta 2019,« je v brezhibni slovenščini povedala učiteljica Verica Kovačević, ki je do svojega 18. leta živela v Kranju, nato se je družina preselila v Črno goro. »Projekt je zanimiv, da se otroci spoznajo, družijo, spoznajo druge kulture, način življenja ...«

Danes, pravi Verica Kovačević, namreč v nasprotju z mladimi iz nekdanje skupne države mladi Črnogorci ne vedo prav veliko o Sloveniji, zato je še posebno vesela, da sodelujejo v projektu, ki jim omogoča obisk dežele, v kateri je sama preživela otroštvo in mladost.

»Na Gorenjsko smo prišli že v torek zvečer, v soboto se vračamo v Črno goro. Ogleдали smo si Kranj, obiskali tamkajšnjo Osnovno šolo Franceta Prešerna, s katero sodelujemo že od leta 2018. Ogleдали smo si tudi Radovljico z okolico; učenci so

Učenci in učiteljica OŠ Daša Pavičiča so predstavili Črno goro. / Foto: Gorazd Kavčič

bili najbolj navdušeni nad Elanovim smučarskim muzejem v Begunjah. Žal imamo čisto premalo časa, da bi si ogledali vse lepote Slovenije!« je dodala.

Kot še pravi, je v Črni gori odnos mladih do EU izključno pozitiven. »Komaj čakajo,

da pridejo v Evropsko unijo. Predstavljajo si, da je tu življenje mnogo boljše kot pri nas. Sicer pa so obenem ponosni tudi na svojo tradicijo in naravo, ki je čudovita in pestra. V enem dnevu ste lahko tako na morju kot v hribih – tako kot v Sloveniji!«

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Slovenec moj – z glasbo po Sloveniji

Cerklje – V okviru Tednov ljubiteljske kulture bo v poklon slovenskim glasbenim mojstrom in literatom v soboto, 20. maja, ob 20. uri v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje

prireditev Slovenec moj – z glasbo po Sloveniji. K obisku vabi Dramska skupina Pod stražo skupaj z gosti: s Tamburaškim orkestrom Kranj, Špelo Štular (citre), Saro Žagar (vokal) ter učenci Osnovne šole Cerklje.

Gasilska veselica

Štefanja Gora – Gasilci in gasilke PGD Štefanja Gora vabijo na veselico, ki bo v soboto, 20. maja, od 19. ure dalje pred gasilskim domom na Štefanji Gori. Za zabavo bo skrbel Ansambel Gregorja Kobala, poskrbljeno bo tudi za pijačo, hrano, bogat srečelov, kegljanje in šnopsarijo.

IZLETI

Izlet DU Kranj

Kranj – Društvo upokojencev Kranj v četrtek, 25. maja, organizira planinsko-pohodniški izlet: Monte Grisa in Opčine. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine bo ob 7. uri, vstopni postaji bosta tudi na Laborah in Orehku. Pot je nezahtevna. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 22. maja.

OBVESTILA

Brezplačno merjenje krvnega tlaka

Kranj – V Gorenjskih lekarnah si lahko ob svetovnem dnevu hipertenzije brezplačno izmerite krvni tlak, in sicer do 31. maja. Izvedeli boste tudi več o tem, kakšne so posledice, če je visok, in kakšne so možnosti zdravljenja.

Program medgeneracijskega sodelovanja

Šenčur, Naklo, Preddvor – V sredo, 17. maja, ob 18. uri bo v Domu krajanov Šenčur delavnica orientalskih plesov z nastopom plesalke, v četrtek, 18. maja, ob 9. uri pa se na tej lokaciji lahko seznanite z osnovno uporabo elektronske pošte Gmail in programske opreme Word. V medgeneracijskem centru Naklo bo v petek, 19. maja, ob 9. uri umovadba, ki izboljšuje spomin, pozornost, hitrost procesiranja informacij ...

V preddvorski knjižnici bo v petek, 19. maja, ob 17. uri ustvarjalna delavnica z naslovom Servietna tehnika.

Za vse aktivnosti v okviru medgeneracijskega sodelovanja so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

PREDAVANJA

Po sledih prvih rudarjev v visokogorju

Jesenice – Muzejsko društvo Jesenice v četrtek, 18. maja, ob 18. uri vabi na muzejski večer z naslovom Po sledih prvih rudarjev v visokogorju, ki bo v Muzeju Kosova graščina. Janez Bizjak bo predstavil različna območja Julijskih in Kamniško-Savinjskih Alp.

KONCERTI

Glasbeno potopevanje po Sloveniji in svetu

Kamnik – Vokalno instrumentalna zasedba Etno pot vabi na koncert Glasbeno potopevanje po Sloveniji in svetu, ki bo v petek, 19. maja, ob 20. uri v dvorani frančiškanskega samostana v Kamniku.

RAZSTAVE

Kako so včasih zdravili

Jesenice – Gornjesavski muzej bo na novi medinstitucionalni razstavi predstavil zgodbe iz knjige Kako so na Jesenicah včasih zdravili. Odprtje bo v sredo, 17. maja, ob 19.30 v avli Občinske knjižnice Jesenice. Vstopnine ni.

Razstava Staneta Kolmana

Radovljica – V atriju Izobraževalnega centra na Kranjski cesti 4 v Radovljici bo v četrtek, 18. maja, ob 18. uri odprtje razstave kiparskih in slikarskih del akademskega kiparja specialista Staneta Kolmana, obogateno z glasbenim programom in nagovori.

Nedelja, 21. maj 2023 od 10. do 17. ure

Otroški festival
Dan prijateljstva

Dvorec Visoko, Visoko pri Poljanah

www.istekofjaloka.si

Občina Gorenja vas - Poljane, RAZVOJNA AGENCIJA SLOVENIJA, KOFJA LOKA, Gorenjski Glas, medex, viki, SLOVENIJA

desetdnevna vremenska napoved

Torek 16. 5. 10/14 °C	Sreda 17. 5. 8/13 °C	Četrtek 18. 5. 8/15 °C	Petek 19. 5. 7/17 °C	Sobota 20. 5. 9/19 °C
Nedelja 21. 5. 11/20 °C	Ponedeljek 22. 5. 10/20 °C	Torek 23. 5. 10/20 °C	Sreda 24. 5. 11/20 °C	Četrtek 25. 5. 11/21 °C

tedenski koledar

	vzhod	zahod
16. 5. tor. Janez	5:29	20:30
17. 5. sre. Jošt	5:28	20:31
18. 5. čet. Erik	5:27	20:32
19. 5. pet. Ivo ●	5:26	20:33
20. 5. sob. Bernard	5:25	20:34
21. 5. ned. Feliks	5:24	20:35
22. 5. pon. Milan	5:23	20:37

Skrivnostne danosti narave

Minuli konec tedna so se v Trzič vrnili že dobro znani Mednarodni dnevi mineralov, fosilov in okolja (Minfos), ki so se tokrat javnosti predstavili v že 49. izvedbi. Odziv obiskovalcev je bil izjemen.

NIKA TOPORIŠ

Trzič – Sobota in nedelja sta bili v prenovljeni dvorani nekdanjega kompleksa BPT rezervirani za vse ljubitelje mineralov, kamnov, fosilov in drugih skrivnosti, ki jih ponuja narava. Dvodnevni program, na katerega so vabili Turistično društvo (TD) Plac Trzič s soorganizatorji Društvom prijateljev mineralov in fosilov Slovenije (DPMFS) in Občino Trzič ter z dolgoletnim partnerjem, Prirodoslovnim muzejem Slovenije, je poskrbel, da se je nekaj našlo tako za tiste, ki so si le ogledovali, kot tudi za one, ki so se Minfosa udeležili iz izobraževalnih ter ustvarjalnih vzgibov. Kot je pojasnil direktor Minfosa Dušan Podrekar, je sodelovalo več kot šestdeset razstavljalcev iz enajstih različnih držav, vse pa družijo velika ljubezen do narave, kamnov in drugih odkritih darov Zemlje.

Kremen, polži in delavnice

»Letošnji strokovni fokus je usmerjen na kremen in fosilne polže, drugače pa smo obiskovalcem poleg pestrega razstavnoprodajnega programa ponudili tudi različne delavnice, na katerih se lahko spoznavajo s svetom kamnin, mineralov in fosilov,« je pojasnil Podrekar. Gostili so Rudnik Sitarjevec Litija, Geološki zavod Slovenije, Oddelek za geologijo ljubljanske Naravoslovnotehniške fakultete, Hišo mineralov Velenje, Delavnico Kosmač, Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija in druge. Kot je poudaril Davorin Preisinger iz DPMFS, so minerali, fosili in kamnine od nekdaj zelo pomembni, je pa zanj veliko bolj kot razstavnoprodajna raven Minfosa ključen

Že 49. Minfos je zaživel v vsem svojem mineralno-kristalnem čaru in obiskovalcem postregel s pravnjo mero naravnih danosti, ki jih je predstavljalo več kot šestdeset razstavljalcev. / Foto: Tina Dokl

izobraževalni aspekt, saj obiskovalcem omogoča, da se z naravnimi danostmi spoznajo na bolj poglobljen način in ne samo z estetskega vidika. Oddelek za geologijo je ponudil razstavo Z(a)vito o polžih, na kateri se je bilo mogoče spoznati s primerki fosilnih polžev iz njihove geološke zbirke in pridobiti znanja o vrstah polžev, ni-

Največji kos meteorita, ki so ga našli v bližini Novega mesta / Foto: Tina Dokl

hovah hišicah, načinov zavijanja in fosilizacije. Pri Geološkem zavodu Slovenije pa se je bilo možno seznaniti s klasifikacijo kamnin,

kamninskim krogom in računalniško igro Minecraft, v katero so vpeljali realistično geologijo.

Meteorit Novo Mesto

Prirodoslovni muzej Slovenije je na ogled postavil tudi največji košček meteorita Novo Mesto, ki je 28. februarja 2020 padel na območje Dolenjske. V uradnem

imenu sta obe besedi zapisani z veliko začetnico, čeprav je to v nasprotju s pravili slovenskega pravopisa. Matija Križnar iz muzeja je pojasnil,

da gre za drugi kos od skupno treh najdenih, se pa od prvega močno razlikuje, saj je bolj brečast, kar pomeni, da ni tako homogen. Njegova vrednost? Po Križnarjevih besedah je s sentimentalnega vidika zagotovo neprecenljiv.

Obiskovalka Tina Škufca z Jezerskega je pojasnila, da je bila na Minfosu nazadnje pred 15 leti, ko je več pozornosti namenjala mineralom, tokratni obisk pa je rezervirala predvsem za nakit. Dorotheo Horvat Gerželj iz Gorenje vasi pa so na Minfosu privabili kristali, ki jih bo uporabila pri ustvarjanju. Uvertura v Minfos je bila na sporedu že v torek, ko so v Galeriji Paviljon NOB odprli razstavo Slovenskega geološkega društva Geoprostred pred domačim pragom, dan kasneje pa so v Razstavnoprodajnem središču Dolina pripravili predavanje dr. Petra Skobernetza z naslovom Na obisku doma. Tako kot vsako leto pa se je bilo tudi tokrat mogoče sprehoditi po Dovžanovi soteski in Šentanskem rudniku.

Aparat na popravilo, ne v smeti

SIMON ŠUBIČ

Kranj – V družbi ZEOS v sklopu projekta Spodbujamo e-krožno nadaljujejo akcijo spodbujanja popravil aparatov. Tudi majsko nadaljevanje akcije Podaljšaj lajfo svojemu aparatu – servisiraj! je namenjeno dvigovanju ozavešanja potrošnikov o pomembnosti krožnega gospodarjenja z električnimi in elektronskimi aparati s poudarkom na spodbujanju servisiranja aparatov. Akcija znova poteka v Ljubljani, Murski Soboti in Kranju, vsi, ki bodo med 10. in 25. majem svoj električni aparat prinesli v pregled in/ali popravilo

k sodelujočim serviserjem, pa lahko sodelujejo v nagradni igri za 2-krat bon za pregled in popravilo v vrednosti 50 evrov pri istem serviserju. V Kranju lahko potrošniki prinesejo računalnike na popravilo v Tip Top PC, Sašo Šegula s.p. (Drolčevo naselje 11), avdio in video naprave, televizorje, male gospodinj-ske aparate in ostalo elektroni-ko pa na popravilo v podjetje Faraday (Šuceva ulica 17). Vsem zainteresiranim je še vedno na voljo tudi Facebook skupina Kam s tastarim?, na spletnem portalu www.zeos.si pa lahko poiščejo lokacijo svojega najbližjega serviserja aparata.

Začeli so se Tedni vseživljenjskega učenja

Kranj – Včeraj so se pod okriljem Andragoškega centra Slovenije začeli 28. Tedni vseživljenjskega učenja (TVU). Najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji bo potekala do 18. junija. Slogan TVU ostaja Slovenija, učeča se dežela, letošnja krovna tema pa je Evropsko leto spretnosti. V petih tednih bo v Sloveniji okoli dva tisoč prirediteljev (različni zavodi, društva in drugi izvajalci) priredilo blizu osem tisoč brezplačnih aktivnosti. Na Gorenjskem dogajanje usklajuje pet območnih koordinatorjev: ljudske univerze Kranj, Jesenice, Radovljica in Škofja Loka ter Kulturno društvo Sejalec umetnosti iz Medvod. Obeta se več kot šeststo aktivnosti, koledar vseh dogodkov pa je na spletni strani TVU <https://tvu.acs.si/sl/koledar/>. Osrednji dogodek – Parada učenja – bo 24. maja v dvajsetih slovenskih krajih, med drugim v Kranju, na Jesenicah, v Škofji Loki in Medvodah.

Kumerdejevo priznanje tudi Polonci Tomac Stanojev

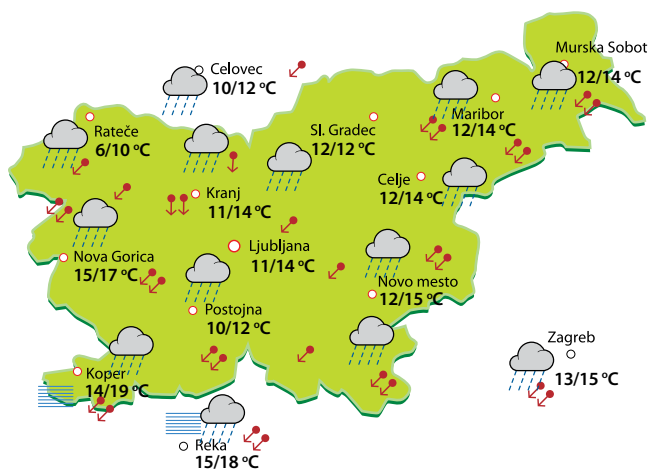
Kranj – Zavod RS za šolstvo je minuli teden podelil šest priznanj Blaža Kumerdeja posameznikom ali kolektivom, ki so v preteklem letu s svojim delom pomembno prispevali k razvoju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Priznanje za izjemne dosežke pri razvoju in uvajanju novosti v vzgojno-izobraževalno prakso v partnerskem sodelovanju z zavodom je priznanje prejela tudi profesorica slovenščine na Srednji ekonomski, storitveni in gradbeni šoli Šolskega centra Kranj Polonca Tomac Stanojev. Kot so poudarili v obrazložitvi priznanja, si v svojem profesionalnem delovanju prizadeva za drugačno in kakovostnejše izvajanje pouka slovenščine ter spodbujanje in razvijanje bralne pismenosti med mladimi, kultivirano izražanje in pravilno rabo materne jezika tudi na drugih strokovnih področjih.

Umril je Dušan Petrač

Kranj – V Kaliforniji, kjer je živel in delal več kot petdeset let, je v 92. letu starosti umrl mednarodno priznani strokovnjak na področju vesoljske tehnike, znanstvenik pri ameriški vesoljski agenciji Nasa, fizik Dušan Petrač. Rodil se je v Kropi, kamor se je rad vračal. Leta 1956 je diplomiral iz fizike, nato pa leta 1971 v Los Angelesu doktoriral iz fizike. Zaposlil se je v laboratoriju za motorje na reaktivni pogon v kalifornijski Pasadeni, kjer je bil zaposlen do upokojitve leta 2012. Nasa mu je podelila naziv ambasador osončja in medaljo Nase za izredne zasluge. V Sloveniji je dobil naziv častnega senatorja mariborske univerze, bil je častni meščan Los Angelesa in Kranja.

vremenska napoved

Danes bo oblačno in deževno. Pihal bo severovzhodni veter. Jutri bo oblačno, občasno bo še deževalo. Še bo pihal severovzhodnik. V četrtek bo večinoma suho vreme.

NA GLAS

aforizem

Rdeča nit mojega življenja je spredena iz volne črne ovce.

Milan Fridauer - Fredi